

Základní škola a Mateřská škola Litvínov, Podkrušnohorská 1589, okres Most

**Část č. 41 ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro předškolní vzdělávání
Mateřská škola Ladova 1676, Litvínov**

Č. j.: Spisový znak Skartační znak	ZŠMŠ – ŠVP MŠ 1/2021/S-27
Vypracovala:	Bc. Evženie Drábková, zástupkyně ředitelky školy pro předškolní vzdělávání a kolektiv učitelek MŠ
Schválila:	Mgr. Hana Kašková, ředitelka školy
Pedagogická rada projednala dne:	31. 8. 2021
Školní vzdělávací program nabývá platnosti ode dne:	1. 9. 2021
Školní vzdělávací program nabývá účinnosti ode dne:	1. 9. 2021
Změny v ŠVP jsou aktualizovány formou číslovaných dodatků, které tvoří součást tohoto ŠVP.	

OBSAH

1	Identifikační údaje	6
2	Obecná charakteristika školy	7
3	Podmínky vzdělávání	8
3.1	Věcné podmínky	8
3.2	Životospráva dětí	9
3.3	Psychosociální podmínky	12
3.4	Řízení mateřské školy	14
3.5	Organizace a provoz	14
3.6	Personální zajištění	16
3.7	Spoluúčast rodičů	17
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	18
3.8.1	Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	19
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	20
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	20
3.10.1	Věcné podmínky	21
3.10.2	Životospráva	22
3.10.3	Psychosociální podmínky	23
3.10.4	Organizace	24
3.10.5	Řízení mateřské školy	25
3.10.6	Personální a pedagogické zajištění	25
3.10.7	Spolupráce s rodiči	25
4	Organizace vzdělávání	26
4.1	Charakteristika jednotlivých tříd	26
4.2	Pravidla přijímání nových dětí	32
5	Charakteristika vzdělávacího programu	32
5.1	Filozofie školy	32
5.2	Vzdělávací cíle	37

5.3	Formy a metody vzdělávací práce	38
5.4	Zabezpečení vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	42
5.4.1	Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu dítěte se speciálně vzdělávacími potřebami.	42
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	42
6	Charakteristika integrovaných bloků	43
1.	Integrovaný blok: Přátelské zří.....	43
	<i>Tematické části .....</i>	<i>43</i>
	<i>Charakteristika .....</i>	<i>43</i>
	Dílčí vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)	43
	Vzdělávací nabídka „učivo“ (co učitelka dítěti nabízí)	44
	Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)	46
2.	Integrovaný blok: Dračí říjen	48
	<i>Tematické části .....</i>	<i>48</i>
	<i>Charakteristika .....</i>	<i>48</i>
	Dílčí vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)	49
	Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí	49
	Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)	52
3.	Integrovaný blok: Barevný listopad	53
	<i>Tematické části .....</i>	<i>53</i>
	<i>Charakteristika .....</i>	<i>53</i>
	Dílčí vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)	53
	Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí	54
	Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)	56
4.	Integrovaný blok: Pekelný prosinec	58
	<i>Tematické části .....</i>	<i>58</i>
	<i>Charakteristika .....</i>	<i>58</i>
	Dílčí vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)	59
	Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí	59
	Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)	62

5. Integrovaný blok: Mrazivý leden	64
<i>Tematické části .....</i>	64
<i>Charakteristika .....</i>	64
Dílčí vzdělávací cíle	65
Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí	66
Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)	67
6. Integrovaný blok: Křišťálový únor	69
<i>Tematické části .....</i>	69
<i>Charakteristika .....</i>	69
Dílčí a vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)	69
Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí	70
Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)	72
7. Integrovaný blok: Květinový březen	74
<i>Tematické části .....</i>	74
<i>Charakteristika .....</i>	74
Dílčí vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)	74
Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí	75
Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)	76
8. Integrovaný blok: Čarovný duben	78
<i>Tematické části .....</i>	78
<i>Charakteristika .....</i>	78
Dílčí vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)	78
Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí	79
Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)	81
9. Integrovaný blok: Srdíčkový květen	83
<i>Tematické části .....</i>	83
<i>Charakteristika .....</i>	83
Dílčí vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)	83
Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí	84
Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)	86

10. Integrovaný blok: Sluníčkový červen.....	88
<i>Tematické části .....</i>	<i>88</i>
<i>Charakteristika .....</i>	<i>88</i>
Dílčí vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)	88
Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí	89
Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)	91
6.1 Projekty a programy.....	93
7 Evaluační systém	94
7.1 Metody hodnocení	94
7.2 Kritéria hodnocení.....	94
7.3 Hodnocení dětí	95
7.4 Metody hodnocení	95
7.5 Evaluace	96

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání 1 Identifikační údaje

Název a sídlo školy: Základní škola a Mateřská škola Litvínov, Podkrušnohorská 1589,
okres Most se sídlem:
Podkrušnohorská 1589, 436 01 Litvínov

Zřizovatel: Město Litvínov

Ředitelka: Mgr. Hana Kašková

Zástupkyně ředitelky školy pro předškolní vzdělávání: Bc. Evženie Drábková

Kontakty: Mateřská škola Ladova 1676, Litvínov

mobil MŠ: 773 777 364

mobil: 733 539 581 zástupkyně pro předškolní vzdělávání

email: 3zs@3zs.cz

web: www.3zs.cz

IČ: 00832537

IZO: 116 701 897

RED_IZO: 600083853

ID datové schránky: zhusbw8

Název programu: Desatero království

2 Obecná charakteristika školy

Mateřská škola je umístěna v zástavbě rodinných domků a v blízkosti městské hromadné dopravy, obklopena zahradou. Toto klidné prostředí lze využívat k pobytu dětí venku.

Naše škola původně sloužila jako zařízení s celoročním provozem, později byla z hygienických důvodů přizpůsobena pouze pro tři třídy jako celodenní MŠ.

V roce 2006 prošla MŠ rekonstrukcí, tím byly splněny hygienické předpisy a kapacita byla navýšena na 135 dětí. Ke dni 31. srpna 2008 byly z rozhodnutí Rady města Litvínov zrušeny jesle, které sídlily v pronájmu v budově naší mateřské školy. Od 1. září 2008 byla v mateřské škole zřízena třída pro děti mladší tří let. Tato třída je součástí mateřské školy. Od 1. září 2010 je celková kapacita navýšena na 150 dětí.

V přízemí jsou umístěny tři třídy. Všechny jsou vybaveny novým nábytkem, hračkami a pomůckami. Tím plně vyhovují výchovným a vzdělávacím potřebám dětí. Třída uprostřed je rozměrově menší než ostatní dvě třídy, z tohoto důvodu je v ní maximální počet dětí stanoven na 21. V přízemí se dále nacházejí šatny dětí, každé dítě má svůj box s botníkem. Mezi třídami je umístěna výdejna stravy. Ze vstupní haly se vchází do kuchyně a do druhého křídla budovy. Zde jsou místnosti pouze pro zaměstnance – dvě kanceláře, šatna zaměstnanců, toaleta a sborovna. Po schodišti se dostaneme do prvního patra, kde jsou další čtyři třídy. Jedna třída je určena dětem mladším tří let. Třída uprostřed je rozměrově menší, z tohoto důvodu je v ní maximální počet stanoven na 18 dětí. Nachází se zde přípravná kuchyňka, která je propojená s kuchyní výtahem. V prvním patře se nachází místnost, která slouží k uskladnění tělovýchovných pomůcek.

Součástí budovy je prostorný sklep. Celá budova má zabezpečovací zařízení napojené na Městskou policii Litvínov. Mateřská škola je vybavena zabezpečením formou videotelefonů, které umožňují kontrolovaný vstup do budovy. Mateřská škola je obklopena rozlehlou zahradou, která v roce 2014 prošla zásadními změnami a stala se z ní zahrada v environmentálním stylu. Finanční dotaci 1 378 000 Kč jsme získali díky úspěšnému projektu „Zahrada, ve které se žije – Po stopách Filipa“ v rámci Operačního programu životního prostředí – prioritní osa 7. Vysadilo se mnoho zeleně, stromů a keřů. Byl zabudován altán s přívodem pitné vody. Mlhoviště pro osvěžení v letních měsících, lavičky a odpadkové koše, tříkomorový kompostér, záhonky, vrbová chýše, herní prvky pro pohybové aktivity dětí, pískoviště. O zahradu se kromě správce budov a uklízeček

starají i naše děti s učitelkami a rodiči – v rámci plnění environmentální výchovy. Zahrada je průběžně kontrolována zaměstnanci mateřské školy.

Podrobnější informace jsou zpracovány v kapitole Charakteristika vzdělávacího programu.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola má dostatečně velké prostory, vyhovuje skupinovým i individuálním činnostem dítěte. Každé oddělení je rozděleno na dvě části – hernu a třídu se stolečky. Děti mají možnost se pohybovat v celém prostoru podle zájmu a prováděných činností. Velikou předností je oddělení pro děti do tří let věku, které je vhodně vybaveno podnětnými a bezpečnými hračkami a pomůckami. Je zde zajištěna maximální bezpečnost. Oddělení disponuje nábytkem, linem a novými postýlkami. Děti mají možnost využívat přilehlou část zahrady mateřské školy, kde je umístěno pískoviště a herní prvky odpovídající věkovým a individuálním zvláštěnostem. Na základě materiálních, organizačních, finančních možností bylo zlepšeno parkování u mateřské školy a z části zrekonstruovaný objekt v bezbariérový včetně přístupové cesty k altánu – učebny v přírodním stylu v zadní části zahrady. V roce 2017 jsme pro lepší orientaci nechali umístit směrové tabule z hlavní silnice Podkrušnohorské v Litvínově až k mateřské škole. Objekt je lépe viditelný pro veřejnost i zásobování.

Oddělení jsou vybavena hračkami, pomůckami, které jsou obnovovány dle finančních možností. Výše nábytku je přizpůsobena výšce dětí. Každé oddělení má relaxační koutek. Je vybaven časopisy a knihami, které jsou dětem volně dostupné. V roce 2017 byla provedena výměna podlahových krytin ve všech odděleních. V přízemí se nachází interaktivní tabule Smartboard, je přenosná a je k dispozici všem dětem. V prvním patře se nachází multiboard, který se pořídil v roce 2020 v rámci projektu „Zvýšení kvality vzdělávání v Litvínově“. Je též přenosný a je k dispozici všem dětem. Díky projektu jsme získali komplexní diagnostickou pomůcku pro děti předškolního věku „Klokanův kufr“ s příslušenstvím a hru „Povídej, žížalo“.

V říjnu 2016 byly pořízeny nové skříně s úložným prostorem na knihy a didaktický materiál v patře budovy. Hračky a pomůcky v odděleních, jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, samostatně si je braly i uklízely.

Ke každému oddělení náleží sociální zařízení, rekonstruované v letech 2018-2020, které počtem odpovídá stanoveným normám. Ve stejném období proběhla výměna krytů na topení v celé budově. V létě r. 2021 došlo k demontáži dřevěných obkladů a výmalbě chodeb.

Děti se převlékají v šatnách, každé oddělení má vymezený svůj prostor (botníky, které jsou označené názvem oddělení).

Strava pro děti i zaměstnance se připravuje v kuchyni mateřské školy, která se nachází v přízemí budovy. V poslední době zde byly provedeny úpravy, aby byly splněny hygienické normy (nové obklady, odsavače par, bezdotykové baterie, osvětlení).

3.2 Životaspráva dětí

Režim dne

Režim dne není pevně stanoven, v průběhu dne se střídají spontánní a řízené činnosti. Vychází z vývojových a věkových zvláštností, ze zájmu a potřeb dětí. Ve všech činnostech převládá hra jako dominantní metoda.

Spojování oddělení je omezeno na nezbytnou nutnou dobu. Dodržujeme intervaly mezi jídlem, potřebu a délku spánku. Hry volné i řízené probíhají od příchodu dětí do pobytu venku a po odpoledním odpočinku, jsou ve vyváženém poměru, se zřetelem na individuální potřeby dětí. Didakticky cílené činnosti probíhají v průběhu celého dne formou individuální, skupinové či kolektivní práce učitelek s dětmi, vycházejí z potřeb a zájmů dětí.

Pohybové aktivity

Denně jsou zařazovány zdravotně zaměřené cvičení (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační) a pohybové hry nejlépe venku na zahradě, pokud je vhodné počasí. Průběžně pohybové chvílky a hudebně pohybové činnosti, spontánní pohybové aktivity.

Pobyt venku

Zařazujeme 2 hodiny denně, dopoledne i odpoledne po odpočinku dětí. V letních měsících se činnosti přesouvají co nejvíce ven. Pobyt venku se neuskutečňuje při mrazu pod – 10o C, při silném větru, dešti a při inverzích. Co nejvíce využíváme školní zahradu, pobyt venku využíváme pro spontánní i řízené činnosti vždy s poznávacím cílem a pohybovou aktivitou.

Odpočinek, spánek

Děti v naší mateřské škole nejdou spát, ale odpočívat. Děti, které neusnou, si mohou hrát nebo se s paní učitelkou zapojit do zajímavých klidových činností, aniž by rušily ostatní děti. Před uložením do postýlek dbáme na příjemné klima ve třídě, čteme pohádky, posloucháme pohádky, zpíváme ukolébavky. Dítě si může vzít do postýlky svou oblíbenou plyšovou hračku.

Stravování

Dětem je podávána pestrá a vyvážená strava, zajišťující splnění fyziologických potřeb dětského organismu. Při přípravě stravy dodržujeme vhodné technologické postupy. Časový odstup mezi jednotlivými jídly nepřesahuje 3 hodiny. Svačiny se podávají v době od 9:00 hodin, odpoledne od 14:15 do 14:30 hodin, obědy se vydávají od 12 hodin. Výjimku tvoří oddělení pro dvouleté děti. Režim dne je uzpůsoben mladší věkové skupině. Úzce spolupracujeme s rodinou při vytváření a upevňování zdravých stravovacích návyků. Na stravování dětí jsou kladeny přísné hygienické požadavky. Složení stravy je sledováno tak, aby vyhovovalo požadavkům zdravé výživy, přiměřené k věku dětí a obsahovalo dostatek libového masa, drůbeže, ryb, mléka, mléčných výrobků, obilnin, luštěnin, zeleniny, ovoce a zajišťovalo pitný režim. Složení jídelníčků, jejich obměna a vyváženost je pravidelně kontrolována. Respektujeme individuální zdravotní hlediska a potřeby jednotlivých dětí.

Děti do jídla nikdy nenutíme, ale snažíme se, aby alespoň ochutnaly a postupně si zvykaly na školní stravu. Poskytujeme jim dostatečný časový prostor ke konzumaci jídel. Vytváříme a upevňujeme správné návyky při stolování. Během celého dne je zajištěn všem dětem dostatečný příjem tekutin, každé dítě má svou skleničku, během dne se může kdykoliv samo obsloužit, u nejmladších dětí pomáhá učitelka.

Pitný režim

Ve všech odděleních je po celý den dodržován pitný režim. Je organizován tak, aby byla dostatečně zajištěna hygiena, nedocházelo k možné kontaminaci a nebylo ohrožováno zdraví dětí. Učitelky dětem připomínají jak je pitný režim důležitý během celého dne. V letních dnech při pobytu na zahradě je dětem venku podáván vlažný nápoj. Konvice doplňuje personál vždy podle potřeby, nápoje se obměňují – čaje, ovocné čaje, šťávy, vitamínové nápoje, voda.

Bezpečnost a hygiena

Děti vedeme k maximální samostatnosti ukládat si své věci a dodržovat hygienu. Mýt si ruce mýdlem, opláchnout, utřít do svého ručníku nebo do papírových ubrousků, samostatně používat toaletu a toaletní papír. Před odpočinkem se děti převlékají do pyžama, které si mění jednou týdně. Ložní prádlo, hygienické potřeby jsou označeny značkou dítěte a dbáme na to, aby nedošlo k jejich záměně. Ložní prádlo měníme jednou za 2 týdny, papírové utěrky dle potřeby.

V době výskytu infekčního onemocnění se postupuje podle rozhodnutí lékaře nebo pokynu okresní hygienicko-epidemiologické stanice (OHES), dezinfekci provede uklízečka. Vždy po odchodu dětí z budovy se místnosti větrají a vytírají. Denně se dezinfikují umývárny, toalety, podle potřeby i hračky. Při příjmu dítě sledujeme, zda dítě nejvíe příznaky nemoci (silný kašel, průjem, teplota, příznaky na kůži a očních spojivkách). Rodiče hlásí při příchodu do mateřské školy každou změnu zdravotního stavu dítěte. Při podezření z onemocnění je dítě předáno rodičům a ti zajistí zdravotní prohlídku. Pokud se objeví příznaky nemoci v průběhu dne, je dítě izolováno od ostatních dětí, rodiče jsou telefonicky informováni, učitelka zajistí včasné předání dítěte rodičům a dohled pověřenou osobou.

Každý i drobný úraz se zapíše do knihy úrazů, která je v kanceláři zástupkyně ředitelky školy. Rodiče jsou okamžitě telefonicky informováni a dítěti je poskytnuta zdravotní péče.

Ke hrám vybíráme vhodné hračky, kontrolujeme jejich čistotu, kvalitu. Poškozené hračky vyřazujeme z dosahu dítěte. Zásuvky elektriny zajišťujeme kryty. Při pohybu venku nejprve prohlédneme terén, aby se nevyskytovalo nebezpečí (vosí hnízdo, injekční stříkačky apod.), teprve potom může místo sloužit pro hry a činnosti dětí. Při chůzi na

ulici, při hrách dbáme na to, aby děti nesbíraly ostré a neznámé předměty, zvláště pak léky a injekční stříkačky, aby děti nesahaly na zvířata.

Při přecházení silnice používáme terčíky k zastavení provozu. Děti si oblékají vesty s reflexními prvky. Přecházíme po vyznačených přechodech a na přehledných místech, do vozovky vchází nejprve učitelka. Při cestě dopravním prostředkem hlásíme řidiči nástup s dětmi i výstupní stanici. Jedná-li se o spojení více dopravních prostředků, cestujeme vždy v prvním voze.

3.3 Psychosociální podmínky

Společnými silami se snažíme vytvářet optimální klima pracoviště.

1. zásadou je „*být v pohodě*“ jak fyzické tak psychické, což se týká hlavně zaměstnanců školy. Rozpoložení zaměstnanců se ve velké míře přenáší i na děti, proto hledáme laskavé způsoby s úsměvem na tváři.

2. zásada - „*každý je svůj*“ - snažíme se vycházet vstříc individuálním potřebám dětí, hlavně při hrách, při pobytu venku i odpoledních činnostech.

3. zásada - „*zdraví nade vše*“ - formou hry a tvořivé dramatiky se děti seznamují s fungováním těla, zaměřujeme se na prevenci - kouření, drogy, alkohol, neopomíjíme ani prevenci běžných onemocnění, jako je chřipka, rýma, ani prevenci úrazů

4. zásada - „*pohyb = zdraví = život*“ - dětem umožňujeme dostatek pohybu řízeného i spontánního

- každý den zařazujeme ranní cvičení nebo pohybovou chvilku
- využíváme pobytu venku po celý školní rok, především na školní zahradě, využíváme míče, švihadla, obruče atd.
- cvičíme na rehabilitačních balónech
- v létě děti sprchujeme, v zimě dovádíme na sněhu
- učíme děti relaxovat
- nesoutěžíme za každou cenu, spolupracujeme

5. zásada - „pro dítě je nejdůležitější hra“

- snažíme se dát dětem dostatečný čas a prostor pro hru během celého dne, hru usměrnujeme nenásilně, nespěcháme, snažíme se dítě nechat hru ukončit, pokud dítě chce odpočívat a „nic nedělat“, je to jeho volba a právo, může hračky i činnosti nabízené učitelkou odmítnout
- máme dostatek volnosti, ale samostatnost a volnost neznamená bezbřehost. Je nutné dodržovat potřebný řád a učit děti pravidlům soužití.
- na tvoření pravidel se děti spolupodílejí, lépe se jim potom dodržují
- rozvíjíme tvořivost, fantazii, učíme spolupráci, toleranci
- uklízíme po sobě

6. zásada - „posloucháme, co nám děti sdělují“

- bereme jejich názory vážně, společně hledáme řešení

7. zásada - „nasloucháme rodičům“ - rodiče mohou přicházet do mateřské školy, pobývat zde, společně řešíme problémy, názorů rodičů si vážíme. V naší mateřské škole jsou rodiče vítáni.

8. zásada - „Mateřská škola je otevřena všem“ - otevíráme se spolupráci

- nezbytná je pro nás spolupráce se zřizovatelem, řešíme s ním problémy a obtíže, které se týkají hlavně financí, a s tím spojeného materiálního vybavení
- důležitá je pro nás spolupráce se základní školou, cílem je usnadnit našim dětem přechod do první třídy základní školy
- věříme, že vše, co do dětí vložíme, v jejich nitru zůstane pro další život

Máme vytvořena pravidla soužití pro komunikaci s dětmi:

1. Přivítáme se a rozloučíme.
2. Jsme kamarádi, pomáháme si.
3. Nikoho nebijeme, spory mezi sebou vyřešíme slovem.
4. Nebereme si nic, co nám nepatří.
5. Používáme tři kouzelná slůvka – prosím – děkuji – promiň.
6. Uklízíme po sobě, každá hračka má své místo.
7. Nekřičíme, nemluvíme hrubě.
8. Posloucháme dospělé.
9. Neničíme hru druhým, vážíme si všeho, co druhý vytvoří.

10. Raději se usmíváme, než mračíme.

3.4 Řízení mateřské školy

Ředitelce Základní školy a Mateřské školy v Litvínově, Podkrušnohorská 1589, okres Most je podřízena zástupkyně ředitelky školy pro předškolní vzdělávání, která nese odpovědnost za bezproblémový provoz a vzdělávání v MŠ. Její povinnosti jsou vytyčeny v pracovní náplni.

Učitelky, asistentka pedagoga, chůva, uklízečky jsou podřízeny zástupkyni ředitelky školy pro předškolní vzdělávání. Kuchařky jsou podřízeny vedoucí školní jídelny na základní škole.

Na pedagogických radách a provozních poradách projednáváme plnění nejbližších úkolů vyplývajících z ročního plánu.

Zástupkyně ředitelky školy pro předškolní vzdělávání se účastní porad s ředitelkou školy, informace tam získané předává do mateřské školy. Pracujeme na funkčním informačním systému, který by fungoval uvnitř mateřské školy a informoval by účinně zaměstnance, rodiče a zároveň splňoval podmínky stanovené GDPR. Zástupkyně ředitelky školy pro předškolní vzdělávání se snaží vytvářet klima vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do rozhodování o důležitých úkolech, ponechává jim dostatek prostoru pro vlastní iniciativu, respektuje jejich názor.

Zástupkyně ředitelky školy pro předškolní vzdělávání zpracovává školní vzdělávací program spolu s učitelkami a předkládá ho ředitelce školy ke schválení.

Veškerou snahu všech zaměstnanců školy směřuje k tomu, aby zde dítě bylo maximálně spokojené.

3.5 Organizace a provoz

Děti se do mateřské školy přijímají od 6:00 do 8:00 hodin, poté se škola z bezpečnostních důvodů zamyká. Po předchozí domluvě lze dítě přivést později, pouze však ve výjimečných případech (návštěva lékaře, směnný provoz apod.) a po předchozí domluvě. Dítě musí být nahlášeno na stravování. Rodič je povinen předat dítě osobně paní učitelce. Od doby převzetí dítěte do doby jeho předání odpovídají za bezpečnost dětí v mateřské škole učitelky. Rodiče dítěte mohou k jeho vyzvedávání písemně pověřit jinou osobu

vyplněním formuláře. Bez písemného pověření, učitelky nevydají dítě nikomu jinému. Mateřská škola se otevírá v době od 12:30 do 12:45 hodin, odpoledne se mateřská škola otevírá ve 14:30 hodin. Provoz mateřské školy je do 16:30 hodin. Při rozhovoru rodiče s učitelkou je potřeba, aby učitelka měla přehled o všech dětech. Při řešení závažnějšího problému je lepší domluvit si termín schůzky s učitelkou.

Do mateřské školy přijímáme děti od dvou let. Vzhledem k velkému zájmu o umístění dětí mladších tří let do mateřské školy zařazujeme do oddělení tříletých dětí dvouleté děti, které z kapacitních důvodů nebyly zařazeny do třídy pro 2. - 3. letých dětí a které, dovršují tří let v průběhu 1. pololetí školního roku. V případě potřeby je i pro toto oddělení k dispozici chůva.

Docházka dětí závisí na potřebě a přání rodičů. V případě nepřítomnosti, je nutné dítě omluvit do čtrnácti dnů, u předškolních dětí je lhůta stanovená do tří dnů (viz Školní řád – Povinné předškolní vzdělávání). Ředitelka školy může ukončit docházku dítěte do mateřské školy po předchozím písemném upozornění zákonného zástupce dítěte, jestliže dítě bez omluvy do mateřské školy více jak dva týdny nedochází, nebo pokud rodič dítěte závažným způsobem opakovaně porušuje školní řád mateřské školy (opakovaně nehradí úplatu za předškolní vzdělávání nebo stravné, neomlouvá dítě v zákonem stanovené lhůtě apod.).

Stravné je třeba zaplatit do 25. dne předcházejícího měsíce, v dalším měsíci se řádně omluvené dny dítěti ze stravného odečítají. Stravování řídí vedoucí školní jídelny.

Úplata za předškolní vzdělávání musí být uhrazena do 15. dne stávajícího měsíce. Úplatu za vzdělávání platí rodiče, i v případě, že dítě z jakéhokoliv důvodu celý měsíc do mateřské školy nedochází (nevztahuje se na přerušení provozu o letních prázdninách). Předškolní děti úplatu za vzdělávání neplatí, hradí pouze stravné. Podmínky výše úplaty za předškolní vzdělávání jsou specifikovány ve Směrnici ke stanovení výše úplaty za předškolní vzdělávání dítěte v mateřské škole.

Rodiče oznamují škole každou změnu zdravotního stavu dítěte, bydliště, pojišťovny apod. Do mateřské školy patří pouze děti zdravé, učitelky mají právo v zájmu zachování zdraví ostatních dětí, děti se silným nachlazením či jiným infekčním onemocněním do mateřské školy nepřijmout. Po vyléčení infekčního onemocnění dítě do mateřské školy přijímáme s potvrzením lékaře, že je dítě zdravé. Dítě je třeba vodit přiměřeně oblečené, na vycházku je nutné dávat dětem náhradní oděv. S požadavky na ošacení dětí do

mateřské školy jsou rodiče seznámeni na třídní schůze, která se koná začátkem školního roku, případně při přijetí dítěte v průběhu školního roku.

3.6 Personální zajištění

Pedagogické pracovnice

V mateřské škole pracují učitelky, jsou plně kvalifikované, pouze jedna si doplňuje potřebné vzdělání, zástupkyně ředitelky školy pro předškolní vzdělávání má vysokoškolské vzdělání. Pedagogický sbor pracuje jako tým, učitelky se sebevzdělávají. V současné době máme v mateřské škole čtyři logopedické asistentky. Pracovní doba učitelek je organizována tak, aby byla dětem zajištěna optimální pedagogická péče. Učitelky mají úvazek 31 hodin týdně přímé výchovné práce. Nepřímou činnost do úvazku 40 hodin týdně vyplňují: přípravou pomůcek a činností, vedením dokumentace, účastí na akcích, výzdobou mateřské školy a jinými zadanými úkoly, které jsou blíže specifikovány v ročním plánu mateřské školy. Učitelky pracují v ranních a odpoledních směnách dle rozvržení pracovní doby.

Podle možností a podmínek školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek v oddělení, optimálně alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny, pokud provoz mateřské školy umožní.

Tento rozvrh lze měnit s dostatečným časovým předstihem (v rámci možností) podle potřeb školy (pracovní neschopnost, řádná dovolená, akce školy apod.). Všichni zaměstnanci jsou seznámeni s bezpečnostními předpisy, s vnitřním organizačním řádem (školní řád a provozní řády), školním vzdělávacím programem, ročním plánem a koncepcí mateřské školy.

Vzdělávání pedagogických pracovníků

Celoživotní vzdělávání je samozřejmou součástí učitelské profese. Pedagogové se zúčastňují po celý rok různých vzdělávacích seminářů a přednášek. K samostudiu využívají odbornou literaturu, odborné časopisy a internet. Mají k dispozici knihovnu základní školy a mateřské školy. Předávají si nápady a zkušenosti. Využívají vzájemných hospitací. Děti znají nejen všechny učitelky, ale do kolektivu zahrnují i paní uklízečky a kuchařky. Jejich přítomnost v odděleních považují za zcela přirozenou.

Provozní zaměstnanci

V mateřské škole pracují kuchařky, uklízečky, správce budov.

3.7 Spoluúčast rodičů

Pro dobrý chod mateřské školy je neodmyslitelnou součástí spolupráce s rodiči našich dětí. Neustále hledáme způsoby, jak optimálně řešit vzájemnou spolupráci na úrovni rovnocenného partnerství obou stran. Chceme s rodiči navázat přátelský a otevřený vztah, ve kterém budeme společně řešit vzniklé potíže a problémy, kde se každý může podílet na plánování výchovně vzdělávací práce školy. Naše mateřská škola získala certifikát „Rodiče vítáni“, který je každoročně obnovován.

Nabízené formy spolupráce:

Naše škola je otevřena rodičům, denně mohou přicházet na návštěvu za svými dětmi. Ochoťně vyslechneme druhé, akceptujeme jejich názory. Rodiče se mohou kdykoliv obracet na učitelky se svými postřehy a připomínkami, vždy budou vyslechnuti, potíže a problémy se snažíme okamžitě řešit, vysvětlit.

Nabízíme odbornou a individuální pomoc, po předchozí domluvě si mohou rodiče domluvit konzultaci s učitelkou a řešit problém. Při větším problému nabízíme pomoc odborníka, se kterým dohodneme termín. Mateřská škola nabízí spolupráci se školním speciálním pedagogem. Vždy respektujeme právo na soukromí a utajení poskytnutých informací.

Rodiče pravidelně informujeme o veškerém dění ve škole. Aktuální informace a upozornění rodičům nabízí nástěnky u jednotlivých oddělení a nástěnky ve vestibulu v přízemí, taktéž webové stránky školy – www.3zs.cz. Třikrát ročně organizujeme setkání s rodiči.

Rodiče jsou seznámeni s koncepcí výchovně vzdělávací práce s dětmi, uspořádáním dne, prakticky mohou sledovat průběh dne ve škole při osobní návštěvě. Nabízíme dostatečné množství akcí pro děti i pro rodiče s dětmi. Fantazii se meze nekladou, proto přijímáme i návrhy rodičů k těmto společným aktivitám. K práci mateřské školy, k akcím a aktivitám se mohou rodiče vyjádřit i formou dotazníků. Je to důležitá součást vlastního hodnocení mateřské školy.

„Rádi bychom docílili spolupráce, která by fungovala na základě partnerství a oboustranné důvěry. Porozumění, úsměv na tváři, snaha pochopit druhé a vcítit se do jejich potíží, to jsou jedny ze základních zásad partnerství mezi rodinou a školou.“

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami přizpůsobujeme potřebám dětí a jejich možnostem. Těmto dětem vytváříme citlivé a přiměřené prostředí a optimální podmínky k jejich rozvoji, k učení, ke komunikaci. Vedeme děti k co největší samostatnosti. Škola disponuje kompenzačními pomůckami, speciálními učebními pomůckami, učitelky mají k dispozici seznam těchto pomůcek. Učitelky zahrnují do vzdělávání podpůrná opatření pro děti se speciálně vzdělávacími potřebami. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Plán pedagogické podpory obsahuje základní údaje o dítěti, charakteristiku obtíží, stanovení cílů plánu pedagogické podpory, metody, pomůcky, organizaci při vzdělávání a hodnocení. Škola má vytvořen formulář plánu pedagogické podpory, se kterým učitelky pracují a podle potřeby ho upravují. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně stanovuje Školské poradenské zařízení (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně-pedagogické centrum) po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Veškerá podpůrná opatření druhého až pátého stupně řeší školní poradenské pracoviště. Rodič podepíše informovaný souhlas a požádá o zpracování individuálního vzdělávacího plánu. Učitelka na základě doporučení školského poradenského zařízení zpracovává individuální vzdělávací plán, který zkonzultuje se školním speciálním pedagogem. Zákonného zástupce seznámí s obsahem. Poté se individuálně vzdělávací plán vyhodnocuje dvakrát do roka. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb. Učitelky určí takové metody a prostředky, aby byly v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními a odpovídaly potřebám dětí. Navazujeme velmi úzkou spolupráci s rodiči a poskytujeme jim potřebné informace o vzdělávání jejich dětí. V mateřské škole je určena zpravidla učitelka, která je zodpovědná za spolupráci se školským poradenským zařízením. Předává plán pedagogické podpory poradenskému zařízení, komunikuje s ním a projednává zajištění podpůrných opatření v mateřské škole.

Záměry:

- Nákup nových pomůcek vhodných pro vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami
- Vytvoření seznamu pomůcek
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků
- Průběžná kontrola plánu pedagogické podpory, individuálně vzdělávacího plánu a využití poznatků z praxe
- Uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činnosti
- Realizace všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí
- Osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení
- Spolupráce se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství
- Snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- Přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření

3.8.1 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti – cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Věnujeme zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou máme na vědomí, že se v ní můžou nacházet i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobujeme tomu didaktické postupy a děti cíleně podporujeme v osvojování českého jazyka.

Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové

a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy. Kurikulum ČDJ pro předškolní vzdělávání stanovuje deset tematických okruhů pro jazykovou přípravu v mateřské škole. Určuje úroveň toho, co by dítě mělo zvládnout před vstupem do základní školy v oblastech poslechu a mluvení a sociokulturních kompetencí, aby mu stačila podpora učitele v rámci běžné třídy.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Utváříme takové podmínky pro vzdělávání, které vedou k co největšímu využití schopností a dovedností každého dítěte. Přistupujeme ke každému dítěti individuálně, všímáme si potenciálu každého dítěte. Vzdělávání nadaných dětí přizpůsobujeme tak, aby se jejich nadání dále rozvíjelo. Poskytujeme podpůrná opatření pro podporu nadání podle individuálních potřeb dítěte.

Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola.

Záměry:

- Další vzdělávání pedagogických pracovníků v této oblasti
- Nákup nových pomůcek vhodných pro vzdělávání dětí nadaných
- Vytvoření seznamu pomůcek
- Průběžná kontrola plánu pedagogické podpory, individuálně vzdělávacího plánu a využití z poznatků z praxe

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

- Utváříme takové podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let, aby vyhovovaly jejich potřebám.

3.10.1 Věcné podmínky

Hračky

Velkou předností je třída pro děti do tří let věku, která je vhodně vybavena podnětnými a bezpečnými hračkami a pomůckami. Jsou omyvatelné a jednoduše se s nimi manipuluje. Ukládají se do boxu a vhodného nábytku, přizpůsobeného výšce dětí. Jejich čistota a kvalita je pravidelně kontrolována.

Nábytek

Oddělení je nově vybaveno nábytkem, linem a z části novými postýlkami s matrací a zábranou. Stoly, židle i nábytek jsou přizpůsobené výšce dětí, jsou bezpečné. Skřínky v herně jsou uzavíratelné, ale také volně dostupné dětem. V šatně jsou umístěné uzavíratelné šatní skřínky, přebalovací pult a malé sedačky. Jsou vybavené dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby. Uprostřed herny je umístěn koberec, který je rolovatelný a snadno udržovatelný. Osvětlení je regulovatelné a splňuje stanovené normy. Oddělení také disponuje uzavíratelným košem na znečištěné ošacení dítěte v případě náhlé enurézy, enkoprézy, které je neprodleně předáno rodičům. V herně je umístěn odpočinkový koutek pro potřebu relaxace.

Zahrada

Největší prostor věnujeme volné hře dětí. Pro pobyt venku využíváme nejčastěji přilehlou zahradu mateřské školy, kde je umístěno nové pískoviště a herní prvky (houpadla, lanoviště, atd.), odpovídajícím věkovým a individuálním zvláštnostem. Je zde bezpečný terén, který je zastíněný vybudovaným vrbovištěm. Pískoviště je zasítované a vhodně vysoké. V případě výrazně nepříznivého počasí chodíme s dětmi na krátkou procházku.

Toaleta

Záchodové mísy jsou přizpůsobené výšce, nočník myje a desinfikuje zpravidla paní uklízečka. Děti se přijímají bez plen.

3.10.2 Životaspráva

Režim dne

Režim dne v oddělení dvouletých dětí je přizpůsoben potřebám dětí.

1. Stravování

Doba stravování je posunuta (každé jídlo cca o půl hodiny dříve, než u starších dětí). Děti mají dostatek času na jídlo. Vedeme je k samostatnosti při dokrmování. S krmením pomáhá chůva i paní učitelky.

2. Pobyt venku

Nejvíce volného času trávíme na zahradě, dle potřeb zařazujeme krátké vycházky v okolí mateřské školy. Na vycházku si děti oblékají vesty s reflexními prvky.

3. Spánek, odpočinek

Děti mají větší potřebu spánku, chodí spát dříve než starší děti. Doba spánku je delší.

4. Pitný režim

Pitný režim je zajištěn během celého dne. Učitelky i chůva vedou děti k důležitosti pitného režimu.

5. Bezpečnost a hygiena

Děti vedeme k samostatnosti ukládat si své věci na určené místo a dodržovat základní hygienické návyky (mytí rukou mýdlem, utírání do svého ručníku nebo do papírových utěrek, samostatné používání toalety a toaletního papíru). Před odpočinkem se děti převlékají do pyžama, které se mění jednou týdně. Ložní prádlo, hygienické potřeby jsou označeny značkou dítěte a dbáme na to, aby nedošlo k jejich záměně. Ložní prádlo měníme jednou za dva týdny, papírové utěrky doplňujeme dle potřeby.

V době výskytu infekčního onemocnění se postupuje podle rozhodnutí lékaře nebo okresní hygienicko-epidemiologické stanice (OHES). Dezinfekci provádí uklízečka. Vždy po odchodu dítěte z budovy se místnosti větrají a vytírají. Denně se dezinfikují umývárny, toalety, podle potřeby i hračky. Při příjmu dítě sledujeme, zda nejeví příznaky nemoci (silný kašel, průjem, teplota, příznaky na kůži a očních spojivkách). Rodiče hlásí při příchodu do mateřské školy každou změnu zdravotního stavu dítěte. Při podezření z onemocnění je dítě předáno rodičům a ti zajistí zdravotní prohlídku. Pokud se objeví příznaky nemoci v průběhu dne, je dítě izolováno od ostatních dětí, rodiče jsou telefonicky informováni a učitelka zajistí včasné předání dítěte rodičům a dohled pověřenou osobou.

Každý i drobný úraz se zapíše do knihy úrazů, která je v kanceláři zástupkyně ředitelky školy pro předškolní vzdělávání. Rodiče jsou neprodleně informováni a dítě ošetřeno. Ve vážnějších případech voláme záchranou službu. V případě, že je dítě nepřítomno déle, než tři dny, je úraz hlášen ČŠI.

Zajišťujeme kryty do zásuvek elektřiny. Při pohybu venku nejprve prohlédneme terén, aby se nevyskytovalo nebezpečí (vosí hnízdo, injekční stříkačky apod.), teprve potom může místo sloužit pro hry a činnosti dětí. Při chůzi na ulici, při hrách dbáme na to, aby děti nesbíraly ostré a neznámé předměty, zvláště pak léky a injekční stříkačky, aby děti nesahaly na zvířata.

Při přecházení silnice používáme terčíky k zastavení provozu. Děti si oblékají vesty s reflexními prvky. Přecházíme po vyznačených přechodech a na přehledných místech, do vozovky vchází nejprve učitelka.

3.10.3 Psychosociální podmínky

Učitelky ve třídě, ve které jsou zařazené děti do tří let, uplatňují laskavě důsledný přístup, jsou mateřské a trpělivé. Jsou jednotné a spolupracující. Při komunikaci se fyzicky snižují na úroveň dítěte, mluví s dětmi v jednoduchých větách. Děti dostávají jednoduché, srozumitelné pokyny a mají dostatek času na opakování. Učitelky vnímají individuální potřeby dětí, poskytují dětem dostatek podnětů, avšak děti podněty nepřesycují. Nechávací děti hrát a objevovat. Učitelky sestavují pravidla, která souvisí s návyky, důležitým pravidlem je „neubližovat“. Je vhodné, aby každé dítě mělo své místo u stolečku, v šatně, v koupelně atd. Dbáme na dobrou spolupráci mezi učitelkami a rodiči, která vede ke spokojenosti dětí.

Učitelky se v přímé pedagogické činnosti v maximální možné míře překrývají (minimálně 2,5 hodin denně), pokud to možnosti a podmínky školy dovolí. Pro posílení pedagogického personálu byla přijata chuva, která spolupracuje s učitelkami. Pomáhá zejména se zajištěním osobní hygieny dětí, stravováním a sebeobsluhou (dokrmování, oblékání). V případě potřeby pomáhá se zajištěním dohledu nad dětmi při volné hře.

Dítě musí mít maximální pocit jistoty a bezpečí – snažíme minimalizovat spojování tohoto oddělení.

Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami po domluvě s rodiči. Učitelky děti pozitivně přijímají. V mateřské škole jsou

aktivně podněcovány pozitivní a partnerské vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Utváříme dětem celoživotní návyky, respektování pravidel a norem. Dítě ve věku od dvou let je zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat. Jeho potřeby jsou intenzivnější než u dětí starších. Potřebuje pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí, více individuální péče, srozumitelná pravidla. S personální podporou – chůvou a ve spolupráci s učitelkami a rodinou se nám to daří.

3.10.4 Organizace

Příjem dětí do mateřské školy je stanoven od 6:00 do 8:00 hodiny ranní. Po individuální domluvě s rodiči mohou děti do mateřské školy přicházet do 9 hodin, např. návštěva lékaře. Přitom platí pravidlo pro pravidelnost a včasné omlouvání nepřítomnosti dítěte. Mateřská škola má adaptační režim v oddělení dvouletých a tříletých dětí po domluvě s rodinou. V tomto adaptačním režimu je zcela nevhodný celodenní pobyt dětí v mateřské škole.

Prostředí máme upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňuje variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečuje možnost naplnění potřeby a průběžného odpočinku. Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek). Pobyt venku situujeme ponejvíce do školní zahrady.

Oddělení jsou označeny čísly, písmeny a pro lepší orientaci i barvou, vždy a názvy zvířátek. Oddělení Kuřátek bylo zřízeno od 1. 9. 2008 pro děti mladší tří let. Tato třída pracuje podle školního vzdělávacího programu mateřské školy, ve svém třídním vzdělávacím programu upravuje činnosti vzhledem k věku a schopnostem dětí.

Individuální vzdělávání se uskutečňuje dle pravidel, která jsou blíže uvedena ve školním řádu.

3.10.5 Řízení mateřské školy

Ředitelce právního subjektu Základní škola a Mateřská škola Litvínov, Podkrušnohorská 1589, okres Most je podřízena zástupkyně ředitelky školy pro předškolní vzdělávání, která nese odpovědnost za bezproblémový provoz a vzdělávání v MŠ. Její povinnosti jsou vytyčeny v pracovní náplni.

Učitelky, pedagogické pracovnice, chůva a uklízečky jsou podřízeny zástupkyni ředitelky školy pro předškolní vzdělávání.

Povinnosti, úkoly a pravomoci všech pracovníků jsou vymezeny v organizačním řádu, v provozním řádu pro děti mladších tří let a v požárním řádu.

Zástupkyně ředitelky školy zajišťuje pro třídu dětí mladších tří let dostatek vzdělaného personálu, vstřícného k dané věkové skupině, jako je učitelka, chůva, uklízečka. Posiluje kompetence učitelek ve třídě dětí mladších tří let a vkládá jim plnou důvěru.

Důležitou zpětnou vazbou je spolupráce s rodinou, kdy rodičům nabízíme společná setkání – tvoření s dětmi, úklid školní zahrady, dny otevřených dveří, třídní schůzky pro rodiče. Rodiče jsou dostatečně informováni prostřednictvím nástěnek u oddělení a webových stránek školy.

3.10.6 Personální a pedagogické zajištění

Celý pedagogický personál působící ve třídě dětí mladších tří let uplatňuje laskavě důsledný přístup. Na děti působí jednotně. V oddělení je zajištěn dostatek pracovníků – učitelka, chůva, uklízečka. Učitelky se maximálně překrývají, pokud to provoz umožňuje.

3.10.7. Spolupráce s rodiči

Rodiče v oddělení dětí mladších tří let jsou seznámeni s koncepcí výchovně vzdělávací práce, se školním vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Respektujeme názor rodičů. Pravidelně před zápisem do mateřské školy mohou rodiče nahlídnout do prostor mateřské školy formou „Dnů otevřených dveří“.

Rodiče mohou zpočátku pobývat se svými dětmi ve třídě. Na konci školního roku organizujeme třídní schůzky pro nově přijaté děti, kdy se rodiče seznámí s učitelkami, které budou mít v příštím školním roce a mohou se na cokoliv zeptat. Realizujeme společná setkání v rámci projektových dnů na školní zahradě, při pouštění draků, o

Vánoce, Velikonoce atd. Individuální pohovory s rodiči jsou velmi důležité a jsme rodičům nakloněni kdykoliv je potřeba. Průběžné informace o událostech v mateřské škole jsou umístěné na nástěnkách, hlavních dveřích budovy, ve vývěsní skříňce či na webových stránkách školy. Náměty a připomínky rodičům umožňujeme formou ankety. Společné vycházky a výlety jsou také příjemným komunikačním zdrojem.

4 Organizace vzdělávání

V mateřské škole jsou děti rozděleny do homogenních skupin – skupiny věkové stejné. Bývá pravidlem, pokud to organizace provozu dovolí, že učitelky nebo alespoň jedna z dvojice pokračují s dětmi následující školní rok až do vstupu do základní školy. Zohledňujeme sourozence a společně s rodiči domlouváme různé příležitosti, jako je například focení dětí, akce, adaptace, aj. Pro školní rok 2020/2021 bylo otevřeno sedm tříd. Tento počet tříd se může v každém školním roce měnit, vždy bude záležet na tom, jak bude naplněna kapacita mateřské školy.

Při souběžném působení dvou učitelek v každé třídě je doba vycházky – příprava a realizace, zajištění pomoci v sebeobslužné činnosti, příprava stolování a čas oběda, osobní hygieny a ukládání dětí k odpolednímu odpočinku, výchovně vzdělávací činnost na třídě.

Individuální vzdělávání se uskutečňují dle pravidel, která jsou blíže uvedena ve školním řádu.

4.1 Charakteristika jednotlivých tříd

V mateřské škole je sedm oddělení různě velkých, které jsou umístěné ve dvou patrech budovy. Oddělení jsou označena čísly pro lepší orientaci. Každá skupina dětí má svého maskota – zvířátko, podle kterého se děti z jednotlivých oddělení rozeznávají. Každým rokem se jména zvířátek v jednotlivých odděleních mohou měnit.

Třída č. 451 – Kuřátka

Věková skupina: 2 – 3 roky

Kapacita třídy: 15 dětí

Třída se nachází v 1. patře u schodiště.

Třída je rozdělena na hernu s jídelním koutkem a ložnici. Herna byla kompletně vybavena novým nábytkem, hracími koutky a hračkami tak, aby vše odpovídalo věku dětí. V ložnici se nachází postýlky, každé dítě má přidělenou svou. Třída má své hygienické zařízení, které odpovídá počtu i věku dětí.

Třída má upravený režim vzhledem k věkovým zvláštnostem.

O třídě Kuřátek

Věkové zvláštnosti

Dítě se osamostatňuje v celé řadě činností. Samo sebe obdivuje, chlubí se různými věcmi, touží po pochvale. Učí se společenským návykům. Pohybový vývoj umožňuje složitější pohybové hry a manipulaci. Samostatná hra je ještě paralelní. Rozumový vývoj je charakterizován velkým rozvojem myšlení a řeči. Myšlení je názorné, vázané na praktickou činnost dítěte. Řeč se vyvíjí dle věkových zvláštností. Dítě ovládá receptivní složku řeči (rozumí, avšak některé děti mohou teprve začít povídat, jiné již mluví). Učí se kreslit, malovat, modelovat, stavět. Návyky se zdokonalují. Dovede zachovávat čistotu s pomocí dospělého.

Podmínky vzdělávání

Děti mají k dispozici svou třídu, hernu a stálou ložnici. Oddělení má kapacitu 15 dětí, ložnice je pro 19 dětí. Ložnice a třída jsou nově vybaveny podlahovou krytinou (r. 2021), ložnice je vybavena novými postýlkami se zábranou. Ve třídě pracují dvě učitelky, chůva a uklízečka. Ostatní podmínky vzdělávání jsou zpracované v bodě 3. Podmínky vzdělávání, se ztotožňují s podmínkami vzdělávání zpracovaných v školní vzdělávací program mateřské školy a dále jsou zpracovány v bodě 3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.

Obsah vzdělávání

Je založen na jednoduchých říkadlech – motto „Říkanka nás vede“. Činnosti a kompetence jsou konkrétně rozpracovány v třídním vzdělávacím plánu třídy Kuřátek.

Průběžné cíle

Průběžné cíle budou plněny každý den během celého školního roku. Rozvíjet a upevňovat základní návyky.

- Učit se čistě stolovat.
- Učit se hygieně – mytí rukou, obličeje, utírání se do ručníku a smrkání do kapesníku.
- Učit se částečnému oblékání a svlékání, obouvání.
- Učit se pít z hrnečku.
- Učit se čistotě – používání nočníku, dětského WC.
- Učit se reagovat na pokyn – chůze ve dvojicích, chůze po schodech apod.
- Učit se osvojování si nejjednodušších pravidel chování – zdravení, poděkování, neubližování si, šetrné zacházení s hračkami atd.
- Učit se kamarádkým vztahům.
- Učit se pořádku.
- Vést k návyku dokončit započatou činnost.

Přehled činností dle rámcově vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání u dětí mladších tří let:

Dítě a jeho tělo (oblast biologická)

- Spontánní pohybové aktivity
- Cvičení hrubé a jemné motoriky
- Hudebně – pohybové činnosti
- Sebeobslužné činnosti
- Manipulační činnosti
- Konstruktivní činnosti

Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)

Jazyk a řeč

- Artikulační cvičení, jazykové hry, říkanky
- Poslech krátkých a jednoduchých pohádek, divadlo
- Recitace
- Zpěv

- Prohlížení a „čtení knížek“

Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

- Hry napodobivé a námětové
- Hry podporující představivost a fantazii – konstruktivní činnosti, výtvarné činnosti, hudební činnosti
- Činnosti zaměřené k chápání pojmů – odpovědi na jednoduché otázky, práce s knihou a obrazovým materiálem

Sebepojetí, city, vůle

- Vstřícné prostředí, citlivá komunikace
- Podpora důvěry dítěte ve vlastní síly a schopnosti, oceňování snahy

Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)

- Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se, půjčit hračku apod.
- Dostatek různých příležitostí k verbální i neverbální komunikaci.
- Hudební a hudebně - pohybové hry.

Dítě a společnost (oblast sociálně – kulturní)

- Každodenní pozitivní vzory chování – laskavý hovor, něžné dotyky, pochování, kolébání, vyvolání úsměvu, šetrné zacházení s hračkami, poprosit o něco, poděkovat, pozdravit
- Předcházet pocitu strachu, vést děti k jeho překonávání
- Podporovat u dětí citový vztah k domovu
- Rozšiřovat a upevňovat citové vztahy k členům rodiny
- Přípravy společných zábav a slavností – tradice, oslavy apod.

Dítě a svět (oblast environmentální)

- Přirozené poznávání přírody – školní zahrada, okolí mateřské školy
- Manipulace, experimentace s různými materiály a surovinami – ovoce, zelenina, květiny, živočichové, přírodniny apod.
- Smysluplné pracovní činnosti

Třída č. 403 - Myšky

Třída se nachází v prvním patře uprostřed, do třídy se vchází z chodby. Zařazují se sem také dvouleté děti, které dovršují tři let věku, pokud možno v prvním pololetí. Počet dětí v této třídě se řídí dle legislativních platných dokumentů. Oddělení také disponuje přebalovací podložkou, nočníkem a uzavíratelným košem na znečištěné ošacení dítěte v případě náhlé enurézy, enkoprézy, které je neprodleně předáno rodičům. Do této třídy se zapisuje menší počet dětí.

Třída i herna je vybavena novým nábytkem, který odpovídá hygienickým požadavkům. Z herny se přechází do umývárny, kde se nachází pět kusů umyvadel a dva sprchové kouty. Vedle umývárny je pět dětských záchodků. Ze třídy se vchází do komory, kam se ukládají lehátka a lůžkoviny na spaní.

Třída č. 401 - Včeličky

Třída se nachází v prvním patře vpravo, do třídy se vchází z chodby, která slouží k vystavování dětských prací. Na nástěnce se zveřejňují informace pro rodiče. Zařazují se sem také dvouleté děti, které dovršují tři let věku, pokud možno v prvním pololetí. Počet dětí v této třídě se řídí dle legislativních platných dokumentů. Oddělení také disponuje přebalovací podložkou, nočníkem a uzavíratelným košem na znečištěné ošacení dítěte v případě náhlé enurézy, enkoprézy, které je neprodleně předáno rodičům.

Třída je vybavena novými dětskými stolky a židličkami, které vyhovují hygienickým požadavkům. Ostatní nábytek ve třídě i herně je také nový a vyhovující. Hračky a pomůcky v nich uložené jsou dětem k dispozici, mohou si je samostatně půjčovat a uklízet. V herně jsou tematické koutky, děti zde mají dostatek prostoru k pohybu i odpočinku. K této třídě náleží místnost na ukládání lehátek a lůžkovin. Tuto třídu postupně dovybavujeme novými hračkami a učebními pomůckami.

Třída č. 402 - Berušky

Třída se nachází v prvním patře vlevo. Ke třídě vede chodba, která slouží k výstavě dětských výkresů. Na nástěnce se zveřejňují informace pro rodiče. Prostory jsou rozděleny na třídu, hernu, sociální zařízení (WC, umývárnu, sprchový kout), místnost pro uložení lehátek a lůžkovin. Třída je vybavena z části novým nábytkem. Stolečky a židličky jsou nové, splňují hygienické požadavky. Starší nábytek je vyhovující pro ukládání různých pomůcek, výtvarného materiálu, hraček. Nový nábytek je policového

typu, přizpůsobený potřebám dětí, kde si děti mohou brát a uklízet hračky samy. Herna je prostorná a vybavená novým nábytkem, různými dětskými koutky – kadeřnictví, kuchyňka, obchod, koberec s dopravní tematikou. I v herně jsou skříňky policového tvaru, kde si děti mohou brát a uklízet hračky bez pomoci paní učitelky. Sociální zařízení třídy odpovídá kapacitě i věkové skupině dětí.

Pomůcky se dokupují postupně nové, taktéž i hračky. Třída nemá místnost na ukládání lehátek a lůžkovin, využívá se tedy místnost, která slouží i sousední třídě.

Třída č. 406- Krtečci

Třída se nachází v přízemí budovy mateřské školy vpravo. Do třídy se prochází šatnou dětí. Stěna šatny je přizpůsobena k výstavce dětských prací. Dále je zde nástěnka s informacemi pro rodiče. Ke třídě patří prostorná herna, umývárna se sprchovým koutem a toalety. Třída i herna jsou vybaveny novým nábytkem policového typu. Všechny hračky, pomůcky, knihy, stavebnice jsou dětem dostupné a mohou je používat bez omezení. Třída je prostorná, vybavená novými dětskými stolky a židličkami, které splňují hygienické požadavky. V prostoru herny se nachází dětské koutky jako např. obchod, kuchyňka, kadeřnice, koutek s kočárky a panenkami. Sociální zařízení odpovídají kapacitě třídy. Ke třídě patří místnost na ukládání lehátek a lůžkovin.

Třída č. 407 - Žabičky

Třída se nachází v přízemí budovy mateřské školy vlevo. Ke třídě se jde šatnou dětí, která slouží k vystavování dětských prací a zveřejňování informací pro rodiče. Prostor je členěn na třídu, hernu, hygienické zařízení a místnost na ukládání lehátek a lůžkovin. Třída i herna je kompletně vybavena novým nábytkem, dětskými stolky a židličkami, které splňují hygienické požadavky. Všechny hračky i pomůcky jsou dětem dostupné a mohou je používat bez omezení. Prostor herny je vybaven tematickými koutky – obchod, kuchyňka, pracovní ponk, pískovna a podobně. Sociální zařízení odpovídá kapacitě třídy. Ke třídě náleží místnost na ukládání lehátek a lůžkovin.

Třída č. 409 - Veverky

Tato třída byla zřízena v přízemí uprostřed, z důvodu navýšení kapacity v mateřské škole na 150 dětí. Prostor je členěn na třídu, hernu a sociální zařízení. Třída je atypická, rozměrově menší. Z tohoto důvodu se do této třídy zapisuje menší počet dětí. Třída i herna jsou kompletně vybaveny novým nábytkem, který splňuje hygienické požadavky i

požadavky rámcově vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Nové hračky a učební pomůcky jsou umístěny tak, že jsou přístupné dětem bez omezení. Sociální zařízení odpovídá kapacitě dětí na třídě. Tato třída nemá místnost na ukládání lehátek a lůžkovin.

4.2 Pravidla přijímání nových dětí

Rodiče své dítě mohou zapsat do mateřské školy při zápisu, jehož termín vyhláší zřizovatel. Do mateřské školy se přijímají děti, dle stanovených kritérií, která určuje ředitelka školy a která se zveřejňují v dostatečném časovém předstihu v mateřské škole a na webu školy. Rozhodnutí o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání vydává ředitelka školy. Na zápis nového dítěte se snažíme mít dostatek času. Zápis skýtá příležitost k seznámení, k poznání a získání potřebných informací. Dítě má možnost seznámit se s novým prostředím v blízkosti svého rodiče. Rodičům umožňujeme návštěvu mateřské školy, seznamujeme je s uspořádáním dne, se stravovacími zvyklostmi. Rodič s dítětem se může zapojit do činností. Po určitou dobu podle individuální potřeby může rodič s dítětem do mateřské školy docházet a postupně si na nové prostředí zvykat.

Adaptační dobu se dítěti i rodičům snažíme co nejvíce ulehčit - rodiče se s dítětem mohou účastnit různých činností. Dítě postupně a nenásilně začleňujeme a zvykáme na uspořádání dne v mateřské škole. S dítětem vedeme rozhovory, poskytujeme pomoc dítěti při činnostech, které nezvládá, klademe na dítě jen takové požadavky, které může zvládnout. Děti přijímáme i v průběhu školního roku.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Filozofie školy

Školní vzdělávací program s názvem Desatero království je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Je otevřeným dokumentem umožňujícím další rozvoj školy a zkvalitnění vzdělávání. Pracovaly na něm všechny učitelky mateřské školy. Je sestaven tak, aby respektoval hlavní cíle předškolního vzdělávání:

1. Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
2. Osvojení si základu hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. Získání osobní samostatnosti, schopnost projevat se jako samostatná bytost

Program je sestaven z deseti integrovaných bloků. Jednotlivé integrované bloky se nadále dělí do tematických částí, které budou dále učitelkou zpracovány podle podmínek a věku dětí na hry a zábavné činnosti v třídním vzdělávacím programu. Jeho obsah si učitelky formulují samy. Chceme, aby naše děti byly šťastné, zdravé, aby milovaly sebe a ostatní kolem sebe, znaly svoji hodnotu, aby uměly rozdávat lásku a optimismus. To vše je potřeba děti učit. Snahou učitelek a všech zaměstnanců v naší mateřské škole je rozvíjet osobnost dítěte po všech stránkách.

Dětem je poskytována potřebná míra svobody a volnosti, je podporován jejich vlastní projev a spontánní činnost. Jsou vytvářeny přirozené a nenásilné hranice, jejich podobu dětem předkládá prostřednictvím svého jednání učitelka. Učitelka se snaží dítěti rozumět, prokazovat mu respekt a úctu. Činnosti s dětmi konzultuje, diskutuje s dětmi, projevuje jim důvěru, ptá se, podněcuje je, poskytuje jim zpětnou vazbu, umožňuje volbu výběru činností. Bohatě podnětné prostředí připravuje v centrech aktivit – aktivitu spontánní i řízenou.

Podporuje konstruktivismus v pedagogice, kdy dítě ví, že do mateřské školy přichází proto, aby přemýšlelo nad tím, co ví, aby rozvíjelo své poznání. Učitelka jako garant metody zajišťuje, aby každé dítě mohlo dosáhnout co možno nejvyšší úrovně rozvoje. Dětské poznání se tvoří jako jeho subjektivní schémata, poznávací struktury, které se v procesu učení mění a obklopují. Učitelka podněcuje aktivizaci, objevnost, komunikaci. Uplatňuje při své práci „Třífázový model učení“ - evokace (silná motivace, především vnitřní), - uvědomění, - reflexe (je reflektivním praktikem) – vyhodnocuje to, jak pozitivně rozvíjí děti a reflektuje z hlediska dopadu na děti. Učitel v konstruktivistickém přístupu ustupuje do „pozadí“, dovede děti k tomu, aby si řešení zjistily samy. Učitel dětem důvěřuje, že to zvládnou a nenechá je selhat. Vede děti k tomu, aby byly úspěšné. Nevšímá si chyb, jen upozorňuje na správné řešení. Učitelka je facilitátorem (partnerem, pomocníkem, průvodcem, inspirátorem, konzultantem).

Naší vizí do budoucna je „**Mateřská škola pro rodinu a šťastný život dětí**“

„Motivovat děti k tvořivému myšlení, projevovat city, prožívat životní situace a připravovat děti na vstup do školy a života, který bude smysluplný a cílevědomý.“

Mateřská škola

- Nabízíme optimální podmínky pro šťastný a harmonický život dětí v MŠ.
- Podporujeme aktivní přístup k dalšímu vzdělávání.
- Vytváříme příznivé klima, pečujeme o celkové prostředí mateřské školy.
- Chráníme a upevňujeme zdraví a bezpečí dětí.
- Zkvalitňujeme nadstandartní aktivity, environmentální výchovu.
- Využíváme přirozených životních situací k učení vlastním prožitkem.

Rodina

- Rozvíjíme spolupráci s rodinou a jsme vzájemnými partnery.
- Respektujeme práva dítěte a přání rodičů.
- Společnými akcemi s rodiči pěstujeme vzájemné vztahy, plánujeme společné akce.
- Nabízíme individuální poradenství.

Učitel

- Kvalifikovaný, se zájmem o další vzdělávání, motivovaný pro práci s dětmi.
- Úzce spolupracující s odborníky a s institucemi.
- Usměvavý, tolerantní, laskavý, chápavý, férový, respektující osobnost a individualitu dítěte.
- Je rovnocenným partnerem.
- Vzor pro děti.
- Empatický, umí naslouchat druhým.

Rodič

- Otevřený a přátelský vůči škole.
- Vstřícný a spolupracující se všemi zaměstnanci školy.
- Vzájemný respekt a důvěra učitelů a rodičů.

V mateřské škole by si dítě mělo osvojit potřebné vědomosti a dovednosti pro bezproblémový vstup do základní školy a získat základy schopnosti se učit a vzdělávat po celý život.

Co se dítě v mateřské škole naučí?

Získá kompetence:

Psychomotorické:

sebeobsluha, hygienické návyky, používá všechny smysly, zvládá lokomoční pohyby, využívá globální motoriku k překonávání přírodních a umělých překážek, projevuje grafomotorickou gramotnost, má vytvořený vztah k vlastnímu zdraví a zdraví jiných

Osobnostní:

má rozvinuté pozitivně morální a volní vlastnosti, uvědomuje si vlastní identitu, důsledky svého chování, ovládá své emoce

Sociální:

chová se empaticky k druhým, hraje si a spolupracuje se skupinou, dokončí činnost, řeší konflikty, dokáže přiměřeně svému věku hodnotit sebe a druhé, akceptuje a respektuje multikulturní a individuální odlišnosti dětí a dospělých

Komunikativní:

vede monolog a dialog, vyjadřuje svoje myšlenky, názory, projevuje se v předčtenářské gramotnosti,

chápe a rozlišuje, že někteří lidé se dorozumívají jinými jazyky

Kognitivní:

řeší problémové úlohy, uplatňuje předmatematické myšlení, porovnává, hodnotí, uplatňuje vlastní představy o řešení, má vytvořené základní poznatky o pravidlech silničního provozu a bezpečnosti v dopravě a uplatňuje je v praxi

Vzdělávací:

projevuje zvědavost, využívá přiměřené pojmy, zkoumá, experimentuje, objevuje, zajímá se o aktuální ději kolem sebe, učí se spontánně, hodnotí vlastní výkon a výkon jiných, udrží pozornost v delším časovém rozsahu

Informační:

dítě projevuje radost ze získaných informací, využívá různé zdroje

Respektujeme požadavky:

Rozvoj osobnosti dítěte

- rozvíjet dítě v souladu s jeho schopnostmi a možnostmi
- vytvářet dostatek podnětů k učení a radosti z něho
- posilovat sebevědomí dítěte
- vytvářet prostředí pro vzájemné vztahy mezi dětmi
- stimulovat rozvoj řeči
- seznamovat děti se vším, co je důležité pro život
- být připraven pomoci dětem, pokud to potřebují
- vytvářet prostředí pohody a radosti z prožitého dne

Uplatňování podílu rodičů na vzdělávání v mateřské škole

- usilovat o partnerské vztahy s rodiči
- umožňovat rodičům přístup ke svým dětem ve třídě a podílet se na činnosti s dítětem
- umožňovat rodičům podílet se na tvorbě programu školy a jeho hodnocení
- vést s rodiči průběžný dialog o jejich dětech

Provádění hodnocení a využívání zjištěných informací pro pedagogickou činnost:

- jak se děti cítily
- co je nejvíc zaujalo
- co se povedlo, co ne a proč
- vést individuální záznamy o dětech

Cíle programu:

1. Pomoci dětem při adaptaci v MŠ
2. Podporovat a rozvíjet sociální a citové vztahy mezi dětmi
3. Upevnění zvědavosti a přirozené chuti poznávat
4. Posílení samostatnosti a schopnosti se rozhodovat
5. Poskytování prostoru k tvoření a rozvíjení představ
6. Posílení zdravé sebeúcty
7. Zvýšení důvěry i zlepšení dovedností v týmové spolupráci
8. Více rozvíjet spolupráci s rodinou

„Naše dítě“ by mělo umět nebát se promluvit, říci svůj názor, zvládat své emoce – hněv, smutek, strach, ale i radost. Snažíme se děti naučit pozitivně a samostatně myslet. Děti pozorně vnímáme, nasloucháme jejich přání, problémům, udržujeme s nimi i tělesný kontakt – pohlazení, pomazlení.

Prioritní jsou pro nás tři výchovné cíle:

- pozitivně rozvíjet vztahy: dítě – dítě
dítě – učitelka
dítě – rodič
- potlačovat vzrůstající agresivitu a hrubost dětí
- podporovat v dětech lásku k přírodě

Ztotožňujeme se s poznatky D. Golemana, že emoční inteligence je pro šťastný život důležitější než vysoké IQ. Spolupráci s učitelkou jsme založili na vzájemné důvěře. Dítě při správném vedení ví, co má dělat a motivací dosáhneme toho, že potřebné úkony vykonávat chce. Dítě má však svá nedotknutelná práva. Pro dítě je nejpřirozenější hra. Prostřednictvím hry získávají zkušenosti, ověřují si poznání, uplatňují svou představivost. Hra, ať spontánní či řízená, prolíná všemi našimi tématy. Program vytváříme celoroční, s tím, že ho budeme podle nabytých zkušeností doplňovat, rozšiřovat nebo měnit. Jednotlivé tematické okruhy nejsou časově omezeny. Bude záležet na učitelce, dětech i jiných okolnostech, jakým způsobem a jak dlouho bude s tematickým okruhem pracovat. V každém případě děláme vše pro to, aby děti byly spokojené a do mateřské školy chodily rády.

Součástí školního vzdělávacího programu jsou tyto dlouhodobé projekty, které jsou dále rozpracované ve vzdělávacím obsahu tohoto dokumentu.

5.2 Vzdělávací cíle

Učit dítě vnímat svět kolem sebe, vytvořit základy pro odpovědný postoj dítěte ke společnosti a přírodě – zaměřujeme se na ekologii, pěstování odpovědnosti za vlastní jednání, využíváme přirozených životních situací k učení vlastním prožitkem.

Zlepšovat tělesnou zdatnost, podporovat rozvoj pohybových dovedností, učit sebe obslužným dovednostem, vést děti ke zdravému životnímu stylu – pravidelný pitný režim,

odpočinkové aktivity jsou uzpůsobené věku a potřebám dítěte, dostatečný pobyt venku, dostatek pohybu.

Podporovat duševní pohodu dětí, rozvíjet jejich intelekt, řeč, city, vůli cestou přirozené výchovy a vzdělávání na základě vlastních prožitků a smyslového vnímání – při každé příležitosti využíváme smyslového vnímání k přirozenému učení, denně zařazujeme jazykové chvílky jako prevenci vad řeči, didakticky zacílené činnosti realizujeme ve skupinách nebo individuálně, experimentujeme, důležité je pro nás spokojené dítě, zodpovědně připravujeme děti pro vstup do základní školy, velký důraz klademe na péči o děti s odkladem školní docházky, rozšiřujeme a zkvalitňujeme nadstandardní aktivity školy během celého školního roku.

Vychovávat a vzdělávat děti se specifickými vzdělávacími potřebami – rozvíjíme spolupráci s odborníky – speciálně pedagogickým centrem, pedagogicko-psychologickou poradnou, klinickým logopedem, psychologem, pediatrem.

Rozvíjet a zkvalitňovat spolupráci s rodiči dětí – být rodičům rádcem při výchovných i vzdělávacích problémech dětí, možnost účasti rodičů při dění v mateřské, individuální spolupráce s jednotlivými rodiči.

5.3 Formy a metody vzdělávací práce

„Všestranný rozvoj osobnosti dítěte se stal hlavním vzdělávacím cílem.“

V návaznosti na obecné cíle vzdělávání formulované ve školském zákoně jsou hlavními cíli předškolního vzdělávání:

1. Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení.
2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost.
3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Situační učení

Učení, jehož těžištěm je praktické získávání zkušeností, poznatků, dovedností, návyků v kontextu dané situace, přímo v praxi; jedná se o učení dětí skutečným jednáním, ne učení o dané situaci; je založené na vytváření a využívání situací, které jsou pro dítě srozumitelné.

Tematické učení

Způsob vzdělávání dětí, který spočívá ve vyhledávání témat, činností a situací, které jsou dětem blízké a srozumitelné a které umožňují, aby děti získávaly očekávané poznatky, dovedností, hodnoty a postoje v reálných souvislostech, a tak je dokázaly prakticky využít.

Prožitkové učení

Učení dítěte, vycházející z vlastní zkušenosti a prožitku; je to způsob učení, který je pro dítě přirozený a jemu vlastní; v předškolním vzdělávání je realizováno zejména prostřednictvím didaktického stylu s nabídkou.

Didaktický styl s nabídkou

Způsob uplatňovaný v předškolním vzdělávání založený na tom, že vzdělávací aktivity, které učitel připraví, dětem nabízí a děti si z této nabídky individuálně a svobodně volí konkrétní aktivitu, stupeň obtížnosti nebo způsob řešení.

Činnostní učení

Učení, při němž jedinec není pasivním příjemcem, ale projevuje vlastní iniciativu, koná, jedná a je aktivní; učí se na základě vlastních činností intelektových (řešení problémů) i praktických (řešení praktických situací)

Kooperativní učení

Učení založené na vzájemné spolupráci dětí při řešení společných složitějších problémů a situací; učí děti rozdělovat si role a úkoly, plánovat činnosti, spolupracovat, pomáhat si, radit si, vyvíjet společné úsilí, kontrolovat a hodnotit společnou práci.

Učení k pohybu

Konkrétní cíle směřují k rozvoji pohybových dovedností, fyzické zdatnosti a zdraví. Cílem je dosáhnout správného držení těla, zvládnout zdravotní cviky, nebát se cvičit na nářadí, překonávat různé překážky. Zvládnout chůzi na delší vzdálenost, nebát se vody, získat první plavecké dovednosti, zvládnout dodržet pravidla prvních skupinových pohybových her. Hrát fair play.

Učení řeči

Správně vyslovovat, zřetelně hovořit, rozvíjet cit pro jazyk, mít povědomí o gramatické stavbě jazyka, recitovat, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu. Rozlišovat a znát některá písmena a číslice, sledovat očima zleva doprava. Poznávat nová slova, aktivně je používat, zdokonalovat sluchové vnímání.

Učení k poznávání

Vnímat všemi svými smysly, pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno, odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, hledat podobnost a rozdílnost. Chápat základní matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat. Chápat pojmy prostorové. Poznat svět kolem sebe prostřednictvím vycházek, exkurzí, výletů, návštěvou kulturních a společenských zařízení.

Učení umění a estetiky

Vnímat hudbu a zpěv jako přirozený lidský projev, poznat krásu spojení hudby s pohybem, získat první poznatky ve hře na hudební nástroj. Osvojit si množství výtvarných technik, poznávat výtvarné umění a vytvořit si kladný vztah k němu. Vnímat estetičnost prostředí, umět je hodnotit. Projevit zájem o literární a dramatické umění, kulturní tradice a zvyky. Pozorně vyslechnout čtený text.

Učení se dovednostem

Zvládat sebeobsluhu přiměřenou svému věku, jednoduchou obsluhu a pracovní úkony, hygienické a preventivní návyky. Těšit se z jednoduchých vlastních výrobků při správném zacházení s jednoduchými pracovními náčinými (nůžky, kladívka, hrábě, motyčky...). Jednoduchými grafickými cviky uvolňovat ruku, získávat první poznatky o psané podobě jazyka.

Vzdělávací činnost:

- je založena na metodách přímých zážitků
- využívá dětskou zvědavost a potřebu objevovat
- vede děti k individuální práci
- probouzí v dítěti aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, objevovat, ale i odvahu ukázat, co všechno už samo umí, zvládne, dokáže
- nepředkládá dítěti jen hotové návody, ale umožní hledat samostatné cesty tvořivým myšlením

Formy vzdělávání

- je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit
- mají charakter hry, zábavy a zajímavých činností pro děti

- specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které učitelka s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení kolektivně, ve skupinách i individuálně
- denní součástí učitelky je tvořivá improvizace, resp. pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci
- mezi oblíbené formy naplňující záměry vzdělávání patří nadstandardní aktivity, např. před plavecký výcvik, bruslení, společné akce rodičů a dětí, kulturní akce, výstavy, výlety, které oznamujeme v průběhu školního roku
- některé dílčí cíle nelze plánovat do jednotlivých tematických částí, plníme je průběžně po celý školní rok každodenními činnostmi
- dodržování pravidel chování
- hygiena a samoobslužné činnosti, kultura stolování
- posilování sebevědomí
- snášlivost a tolerance
- prevence zneužívání návykových látek

Metody vzdělávání

Závisí vždy na didaktickém cíli. Slovní metoda – vysvětlení, popis, návod, vyprávění, rozhovor, předčítání – dbáme na kulturu řeči a slovního projevu, důležitý je vzor učitelky, slovní metody se snažíme spojit s praktickou činností. Názorná metoda – pozorování, pokus, exkurze, vycházka. Praktické činnosti – experimentování, navození problémových situací, prožitek. Spontánní sociální učení založené na principu přirozené nápodoby.

Při vzdělávání dětí zachováváme zásady: jednotné působení, důslednost, názornost, přiměřenost, posloupnost, individuální přístup.

5.4 Zabezpečení vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

5.4.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu dítěte se speciálně vzdělávacími potřebami.

Plán pedagogické podpory sestavuje kmenová učitelka za pomoci školního speciálního pedagoga. Má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými učitelkami, s cílem stanovení např. metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Školní speciální pedagog stanoví termín přípravy plánu pedagogické podpory a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Ve vzdělávání dětí mladších tří let převládají spontánní činnosti nad řízenými. Nejčastěji uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činností. V plné míře akceptujeme vývojová specifika (individualizace a diferenciací). Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let vycházíme z jednotlivých principů:

- Jednoduchost,
- Časová nenáročnost,
- Známé prostředí a nejbližší okolí,
- Smysluplnost a podnětnost,
- Dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte.
- Při vzdělávání dětí od dvou do tří let maximálně využíváme metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii:
  - Situační učení,
  - Spontánní sociální učení (nápodoba),
  - Prožitkové učení,
  - Učení hrou a činnostmi.

6 Charakteristika integrovaných bloků

1. Integrovaný blok: Přátelské září

Sešli jsme se tady znova,
čeká nás tu parta nová.
Bude tady legrace,
zrovna jako v pohádce.
S malým šťastným pavoučkem,
vydáme se za broučkem.

Tematické části

1. Tajemná třída plná kamarádů

(seznámení se s prostředím MŠ, jména, značky, pravidla, hygiena)

2. Z pohádky do pohádky

(libovolná pohádka)

3. Pavučinkové čarování

(loučení s babím létem, život na louce, hmyz)

Charakteristika

V přátelském království se s dětmi sejdeme po prázdninách a pozdravíme nové kamarády. Školičku si prohlédneme, společně se představíme, značky se hned naučíme, ručičky si umyjeme. Do kouzelného světa pravidel nás zavedou pohádkové bytosti, které nám ukážou rozmanitý svět dobra a zla. Na naší zahrádce děti potkají první tajemné kamarády, které je budou provázet v průběhu celého babího léta.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj a užívání všech smyslů
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- získání relativní citové samostatnosti
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), příslušet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Vzdělávací nabídka „učivo“ (co učitelka dítěti nabízí)

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- prohlížení a „čtení“ knížek

- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- cvičení organizačních dovedností
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě

- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává

Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)

- zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládá překážky, hází a chytá míč, užívá různé náčiní, pohybuje se ve skupině dětí, pohybuje se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- zvládá sebeobsluhu, uplatňuje základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (stará se o osobní hygienu, přijímá stravu a tekutinu, umí stolovat, postará se o sebe a své osobní věci, obléká se, svléká se, obouvá apod.)
- zvládá jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postará se o hračky, pomůcky, uklidí po sobě, udržuje pořádek, zvládá jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- uvědomuje si svou samostatnost, zaujímá vlastní názory a postoje a vyjadřuje je
- odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých, je aktivní i bez jejich opory

- navazuje kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překoná stud, komunikuje s ním vhodným způsobem, respektuje ho
- přirozeně a bez zábrán komunikuje s druhým dítětem, navazuje a udržuje dětská přátelství
- pochopí, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlení se do třídy a zařadí se mezi své vrstevníky, respektuje jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- orientuje se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)

2. Integrovaný blok: Dračí říjen

Vítr fučí, vítr skučí

– pojd'te pouštět draky.

Každý spěchá na kopeček

a já běžím taky.

Podívejte milé děti,

co tam na obloze tiše letí,

je to papírový drak,

vyletěl až do oblak.

Tematické části

1. Tajemství létajících draků

(drak papírový x pohádkový, vítr, déšť)

2. Kouzelné vitamíny

(ovoce, zelenina, bylinky)

3. Do pohádky za skřítky podzimníčky

(plody lesa, stromy, listy, přírodniny)

Charakteristika

V dračím království bude vládnout jeden velký Pyšný drak, který nám ukáže tajemství živelů, a to především větru. Povíme si a ukážeme, jaká je příroda mocná čarodějka a která kouzla nám přináší prostřednictvím darů Země. Zavede nás do zahrádky, kde společně sklídíme ovoce ze stromů, zeleninu a bylinky ze záhonů. V lese nasbíráme podzimní plody. Pozorujeme změny v přírodě. Zjistíme také, že se v různých plodech skrývají vitamíny, které mají blahodárný vliv na lidské tělo. Naučíme se je pojmenovat, ochutnávat, třídít, počítat a třeba si s nich i něco krásného vyrobit. Nakonec zjistíme, že na Zemi je dost místa pro všechny a že na ni můžeme svobodně skotačit a třeba i pouštět papírové draky s kamarády, rodiči.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových dovedností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj užívání všech smyslů
- vytváření zdravých životních návyků a postojů a jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- osvojení si poznatků, a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- samostatný slovní projev na určité téma
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření

- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň, a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)

Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)

- zachovává správné držení těla
- koordinuje lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladí pohyb s rytmem a hudbou
- vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů
- má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- záměrně se soustředí a udrží pozornost
- přemýšlí a vede jednoduché úvahy a následně vyjádří to, o čem přemýšlí a uvažuje
- vnímá, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívá zkušenosti k učení
- uvědomuje si svou samostatnost, zaujímá vlastní názory a postoje a vyjadřuje je
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládá svoje city a přizpůsobuje jim své chování
- uvědomuje si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišuje citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- navazuje kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překoná stud, komunikuje s ním vhodným způsobem, respektuje ho
- chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádá druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- uplatňuje návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdraví známé děti i dospělé, rozloučí se, poprosí, poděkuje, vezme si slovo, až když druhý domluví, požádá o pomoc, vyslechne sdělení, uposlechne pokyn apod.)
- utvoří si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chová (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- má povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomuje si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhá pečovat o okolní životní prostředí (dbá o pořádek a čistotu, nakládá vhodným způsobem s odpady, stará se o rostliny, spoluvytváří pohodu prostředí, chrání přírodu v okolí, živé tvory apod.)

3. Integrovaný blok: Barevný listopad

V jednom lese na pasece,
zvířátko se ozvalo.
Honem domů, schovejte se,
bouřka, vítr už se nese.
Schovejte si tělíčko,
chraňte svoje zdravíčko.

Tematické části

1. Kouzla podzimního počasí

(proměny podzimního počasí, svátek sv. Martina)

2. Cesta do začarovaného lesa za zvířátka

(lesní zvířata, potrava, příprava na zimu)

3. Tajemství lidského těla

(části těla, orgány, kostra, zdravý životní styl, smysly)

Charakteristika

V barevném království se děti seznámí s kouzly podzimního počasí. Zjistíme, jak podzimní počasí čaruje, mění barvy a svléká stromům šaty. Království je plné lesů, kde žijí zvířátka, o kterých si budeme s dětmi povídat, naučíme se je pojmenovat, čím se živí a v čem bydlí. Každý chytrý princ i princezna by měli znát své tělo i zásady zdravého životního stylu. Též vědí, co prospívá našemu tělu.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základům zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující pocit získané dojmů a prožitky vyjádřit
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv

- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě

- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)

- zachovává správné držení těla
- pojmenuje části těla, některé orgány (včetně pohlavních), zná jejich funkce, má povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), zná základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišuje, co prospívá zdraví a co mu škodí; chová se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- domluví se slovy i gesty, improvizuje
- sleduje a vypráví příběh, pohádku
- popíše situaci (skutečnou, podle obrázku)
- řeší problémy, úkoly a situace, myslí kreativně, předkládá „nápady“
- vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- uvědomuje si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišuje citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívá a dětským způsobem projevuje, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snaží se ovládat své afektivní chování (odloží splnění svých osobních přání, zklidní se, tlumí vztek, zlost, agresivitu apod.)

- přirozeně a bez zábran komunikuje s druhým dítětem, navazuje a udržuje dětská přátelství
- odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná
- spolupracuje s ostatními
- uvědomuje si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítne společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chrání se před ním a v rámci svých možností se brání jeho důsledkům (vyhýbá se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- má povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomuje si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

4. Integrovaný blok: Pekelný prosinec

Jedna velká návštěva,
zavítá k nám do světa.
Anděl, čert a Mikuláš,
však je jistě dobře znáš.
Od čertího strašení,
přejdeme hned k těšení.
Při čekání na Ježíška,
cukroví nám plní bříška.
Zpíváme si koledy,
posíláme pohledy.
Ozdobíme jedličku,
na vrch dáme hvězdičku.
A kdy bude nadílka?
Až zvoneček zacinká.

Tematické části

1. Do peklička za čertíky, do nebička za andílky

(Mikuláš, anděl, čert, seznámení s vánočními zvyky a tradicemi, mikulášská nadílka)

2. Čarokrásné Vánoce

(předvánoční čas, atmosféra Vánoc, těšení na Ježíška, vánoční těšení v MŠ)

Charakteristika

V Pekelném království přivítáme vzácnou návštěvu: moudrého Mikuláše, neposedného čertíka a vlídného anděla. Vykouzlíme si tu pravou předvánoční atmosféru, zazpíváme si koledy a jiné vánoční písničky, které se naučíme. Nazdobíme stromeček, aby mu to na Štědrý den slušelo. Děti se dozví, kdo byl Ježíšek a proč slavíme jeho narození. Vyzkoušíme si několik vánočních tradic a zvyků, které dodržovali už naše babičky a dědečkové. Až zacinká zvoneček, rozbalíme dáreček.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.) ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- osvojení si elementárních poznatků důležitých pro navazování vztahů k druhým lidem
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvářet povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice

Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)

- zachovává správné držení těla
- vědomě napodobuje jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobuje jej podle pokynu
- zachází s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- zvládá sebeobsluhu, uplatňuje základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (stará se o osobní hygienu, přijímá stravu a tekutinu, umí stolovat, postará se o sebe a své osobní věci, obléká se, svléká se, obouvá apod.)
- správně vyslovuje, ovládá dech, tempo i intonaci řeči
- vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- domluví se slovy i gesty, improvizuje
- vědomě využívá všechny smysly, záměrně pozoruje, postřehuje, všímá si (nového, změněného, chybějícího)
- vyvíjí volní úsilí, soustředí se na činnost a její dokončení
- učí se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatuje a vybaví
- vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- vyjádří souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítá se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- chápe prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientuje se v prostoru i v rovině, částečně se orientuje v čase
- vyvíjí volní úsilí, soustředí se na činnost a její dokončení
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívá radost ze zvládnutého a poznaného
- těší se z hezkých a příjemných prožitků, z přírodních i kulturních krás i ze setkávání se s uměním
- chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádá druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- navazuje kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překoná stud, komunikuje s ním vhodným způsobem, respektuje ho

- přirozeně a bez zábran komunikuje s druhým dítětem, navazuje a udržuje dětská přátelství
- uplatňuje své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhájí svůj postoj nebo názor, respektuje jiný postoj či názor), přijímá a uzavírá kompromisy, řeší konflikt dohodou
- začlení se do třídy a zařadí se mezi své vrstevníky, respektuje jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptuje se na život ve škole, aktivně zvládá požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímá základní pravidla jednání ve skupině, podílí se na nich a řídí se jimi, podřídí se rozhodnutí skupiny, přizpůsobí se společnému programu, spolupracuje, přijímá autoritu) a spoluvytváří v tomto společenství prostředí pohody
- vnímá umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchá, sleduje se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotí své zážitky (vypráví, co bylo zajímavé, co ho zaujalo)
- vyjadřuje se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládá základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívá píseň, zachází s jednoduchými hudebními nástroji, sleduje a rozlišuje rytmus)
- orientuje se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, blízkém okolí)
- všímá si změn a dění v nejbližším okolí
- pomáhá pečovat o okolní životní prostředí (dbá o pořádek a čistotu, nakládá vhodným způsobem s odpady, stará se o rostliny, spoluvytváří pohodu prostředí, chrání přírodu v okolí, živé tvory apod.)

5. Integrovaný blok: Mrazivý leden

Co se nám tu přes noc stalo?

Spousta sněhu napadalo.

Vyrazíme směle ven,
za ledem a za sněhem.

Tohle je ta pravá zima,
sáňkování bude prima.

Kdyby přišla fujavice,
nasadíme rukavice.

Musíme si pozor dát,
může se nám něco stát.

Tematické části

1. Královská rodina

(členové rodiny, časové pojmy, posloupnost)

2. Sportování, sportování, máme přeci lyže k mání

(zimní sporty, bezpečnost, úrazy)

3. Zimní kouzlení

(znaky zimy, počasí, zimní oblečení)

Charakteristika

V mrazivém království přebírá vládu nad světem mocná paní Zima. Sněhová peřina láká k zimním radovánkám a kouzlí úsměvy na dětských tvářích. I při zimních radovánkách je třeba myslet na bezpečnost. Rukavice, čepice zahřejí nás nejvíce. Na nebi se brzy stmívá, jak to každou zimu bývá. Zimní večery jsou jako stvořené ke kouzelným pohádkám a přitulení k rodičům.

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků a dovedností k podpoře zdraví, bezpečí a osobní pohody i pohody prostředí
- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj poznatků schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole a v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým

- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)

Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)

- zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládá překážky, hází a chytá míč, užívá různé náčiní, pohybuje se ve skupině dětí, pohybuje se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinuje lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladí pohyb s rytmem a hudbou
- ovládá dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem

- ovládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku (zachází s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zachází s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zachází s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- má povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno
- porozumí slyšenému (zachytí hlavní myšlenku příběhu, sleduje děj a zopakuje jej ve správných větách)
- vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách
- vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů (sluchově rozlišuje zvuky a tóny, zrakově rozlišuje tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišuje vůně, chutě, vnímá hmatem apod.)
- naučí se nazpaměť krátké texty (reprodukuje říkanky, písničky, pohádky, zvládne jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- chápe prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientuje se v prostoru i v rovině, částečně se orientuje v čase
- prožívá radost ze zvládnutého a poznaného
- uplatňuje návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdraví známé děti i dospělé, rozloučí se, poprosí, poděkuje, vezme si slovo, až když druhý domluví, požádá o pomoc, vyslechne sdělení, uposlechne pokyn apod.)
- respektuje potřeby jiného dítěte, dělí se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úkol s jiným dítětem apod.
- zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslí, používá barvy, modeluje, konstruuje, tvoří z papíru, tvoří a vyrábí z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- pochopí, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- všímá si změn a dění v nejbližším okolí
- rozlišuje aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímá si nepořádků a škod, upozorní na ně

6. Integrovaný blok: Křišťálový únor

Hastrmánku, hastrmane,
dej nám džbánku vody,
my ti za něj pentle dáme,
na tvůj klobouk nový.
Karneval je měsíc smíchu,
pojd' me děti tančit trochu.
Dokola se zatočíme,
bacilů se nebojíme.

Tematické části

1. Bacily se nemyly

(bakterie, viry, hygiena, prevence, otužování)

2. Děláním, děláním, všechny chmury zahání

(řemesla, profese, vytvářet kladný vztah k práci, každá práce je důležitá)

3. V říši vodních pohádek

(koloběh vody, potoky, řeky, život u rybníka, jezera, moře, užitečnost vody)

Charakteristika

V Křišťálovém království zamíříme s dětmi do říše pohádkových bacilů. Dozvíme se, jak pečovat a starat se o své tělo, co je pro naše zdraví důležité, ale také nezdravé. Hastrmánek nás zavede mezi kouzelné a tajemné masky, povíme si o tradicích, životě lidí, zvycích, ale především o řemeslech, které do „Masopustního reje“ patří. Čarovnou proměnou se ocitneme ve vodním království, kde poznáme tvory žijící v potocích, řekách a mořích. V křišťálové vodě žije krásná víla, která velmi ráda zpívá a tančí, děti naučí vytvářet kladný vztah k hudbě, rozvoji fantazie, pohybu a umění.

Dílčí a vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů

- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- prohlížení a „čtení“ knížek
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- cvičení organizačních dovedností
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními

předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)

- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstivelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)

- vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů (sluchově rozlišuje zvuky a tóny, zrakově rozlišuje tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišuje vůně, chutě, vnímá hmatem apod.)
- zvládá sebeobsluhu, uplatňuje základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (stará se o osobní hygienu, přijímá stravu a tekutinu, umí stolovat, postará se o sebe a své osobní věci, obléká se, svléká se, obouvá apod.)
- rozlišuje, co prospívá zdraví a co mu škodí; chová se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- učí se zpaměti krátké texty (reprodukuje říkanky, písničky, pohádky, zvládne jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sleduje a vypráví příběh, pohádku
- pozná a pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno
- vnímá, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívá zkušeností k učení
- vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- těší se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- respektuje potřeby jiného dítěte, dělí se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úkol s jiným dítětem apod.

- uplatňuje své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajuje svůj postoj nebo názor, respektuje jiný postoj či názor), přijímá a uzavírá kompromisy, řeší konflikt dohodou
- pochopí, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- vyjednává s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluví se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- vyjadřuje se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládá základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívá píseň, zachází s jednoduchými hudebními nástroji, sleduje a rozlišuje rytmus)
- uvědomuje si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a má povědomí o tom, jak se prakticky chránit (ví, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- pomáhá pečovat o okolní životní prostředí (dbá o pořádek a čistotu, nakládá vhodným způsobem s odpady, stará se o rostliny, spoluvytváří pohodu prostředí, chrání přírodu v okolí, živé tvory apod.)

7. Integrovaný blok: Květinkový březem

Listuji stránku po stránce,
v barevné knížce, pohádce.
Za oknem sluníčko ze spánku pospíchá,
teplými prstíky vše živé budí.
Zajíček s košíčkem barevných vajíček
volá k nám: “Jaro, jaro je tady.“

Tematické části

1. Za mlád'átky do pohádky

(zvířátka na statku, březem – měsíc knihy)

2. Barevné a voňavé květinové příběhy

(život rostlin, setí, sázení, experimentování na zahrádce)

3. Velikonoční veselí

(tradice a zvyky dříve a dnes, symboly Velikonoc a jara)

Charakteristika

V Květinkovém království usedl na trůn měsíc Březem. Pokud přece jen chlad přemůže naše teplé bundy, tak za kamínka vlezem, třeba s oblíbenou knížkou. Jaro, jaro je tu, kamarádi, vyběhněte ven! Sluníčko vykukuje z peřinek, šimrá nás na nose, maluje nové pihy a hřeje. Příroda se probouzí. Hezké dny nás nabádají, abychom se více rozhlíželi kolem sebe, radovali se, zkoumali a pozorovali vše, co se děje kolem nás, na dvorku, u našeho domu, při cestě do školky, na naši zahrádce, v korunách stromů. Jarní veselou náladu nám v košíčku barevných vajíček přinese velikonoční zajíček.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj úcty životu ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- spontánní hra
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)

- zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládá překážky, hází a chytá míč, užívá různé náčiní, pohybuje se ve skupině dětí, pohybuje se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů (sluchově rozlišuje zvuky a tóny, zrakově rozlišuje tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišuje vůně, chutě, vnímá hmatem apod.)
- pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřuje samostatně smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vědomě využívá všech svých smyslů, záměrně pozoruje, postřehuje, všímá si (nového, změněného, chybějícího)
- zaměřuje se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhaluje podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nachází společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- prožívá a dětským způsobem projevuje, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snaží se ovládat své afektivní chování (odloží splnění svých osobních přání, zklidní se, tlumí vztek, zlost, agresivitu apod.)

- uplatňuje své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajuje svůj postoj nebo názor, respektuje jiný postoj či názor), přijímá a uzavírá kompromisy, řeší konflikty dohodou
- spolupracuje s ostatními
- zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslí, používá barvy, modeluje, konstruuje, tvoří z papíru, tvoří a vyrábí z různých jiných materiálů, přírodnin aj.)
- pomáhá pečovat o okolní životní prostředí (dbá o pořádek a čistotu, nakládá vhodným způsobem s odpady, stará se o rostliny, spoluvytváří pohodu prostředí, chrání přírodu v okolí, živé tvory apod.)

8. Integrovaný blok: Čarovný duben

Kouzelná Země matička,
posílá dětem tajemná přáníčka.
Ohýnek zahřeje zádíčka,
ve vodě dovádí rybička,
S větrem se prohání vlaštovička,
z hlíny zamává voňavá kytička.
Chraňme ji! Zemi matičku,
ale i kluka a holčičku.

Tematické části

1. Kouzelná a tajemná matička Země

(živly - oheň, voda, vzduch, země, Země matička slaví svůj svátek, ochrana životního prostředí)

2. Čáry máry s čarodějnicí

(zvyky a tradice)

3. Když se chráním, také čaruji, kouzelná čísla si pamatuji

(pravidla bezpečnosti v silničním provozu, prevence požáru, ochrana života, důležitá čísla)

Charakteristika

V čarovném království Země matičky slyšíme ze všech stran Duben, Duben, ještě tam budem. Kde? Za kamny? Trošku deště, sněhu a studeného větru, to nám nevádí, aprílové počasí nás neleká. Čeká nás dobrodružná výprava za matičkou Zemí. Probádáme její tajemná zákoutí. Dozvíme se, co je vzduch, jak je to s větrem, ohněm a vodou, co se skrývá v půdě. Budeme se veselit společně s matičkou Zemí a popřejeme jí k svátku. Připomeneme si, jak je důležité chránit Zemi, ale i sami sebe. Kouzlením a čarováním se rozloučíme s měsícem dubnem.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)

- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislosti
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí

- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- spontánní hra
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)

- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)

Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)

- vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů (sluchově rozlišuje zvuky a tóny, zrakově rozlišuje tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišuje vůně, chutě, vnímá hmatem apod.)
- ovládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku (zachází s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zachází s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zachází s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- má povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- popíše situaci (skutečnou, podle obrázku)
- učí se z paměti krátké texty (reprodukuje říkanky, písničky, pohádky, zvládne jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- vede rozhovor (naslouchá druhým, vyčkává, až druhý dokončí myšlenku, sleduje řečníka i obsah, ptá se)
- vědomě využívá všech smyslů, záměrně pozoruje, postřehuje, všímá si (nového, změněného, chybějícího)
- řeší problémy, úkoly a situace, myslí kreativně, předkládá „nápady“
- postupuje a učí se podle pokynů a instrukcí
- prožívá radost ze zvládnutého, poznaného
- zachycuje a vyjadřuje své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- spolupracuje s ostatními
- dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržuje herní pravidla
- zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslí, používá barvy, modeluje, konstruuje, tvoří z papíru, tvoří a vyrábí z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vnímá, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (má elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- porozumí, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- má povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomuje si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

*Základní škola a Mateřská škola Litvínov, Podkrušnohorská 1589, okres Most
se sídlem: Podkrušnohorská 1589, 436 01 Litvínov*

- pomáhá pečovat o okolní životní prostředí (dbá o pořádek a čistotu, nakládá vhodným způsobem s odpady, stará se o rostliny, spoluvytváří pohodu prostředí, chrání přírodu v okolí, živé tvory apod.)

9. Integrovaný blok: Srdíčkový květen

Pohádkový květen je měsícem lásky,
dám mamince pusu a pohladím jí vlásky.
Do kouzelného světa ptáků se vypravím,
můj domov a zemi prstem na mapě objevím.

Tematické části

1. Za maminkou kouzelnou cestičkou

(maminka, láska, domov, mateřství)

2. Čarovní ptáci

(ptáci – názvy, život, potrava, péče, ochrana)

3. Můj pohádkový domov a moje zem

(město, kde bydlím, republika, země, vyhledávání na mapě, globus)

Charakteristika

Do srdíčkového království se vypravíme a den maminek společně oslavíme. Vykouzlíme pro ně malé překvapení, namalujeme přáníčko a předneseme básničku. Pohádka nás zavede do čarovného lesa, kde můžeme v korunách stromů pozorovat různé druhy ptáků. Povíme si čím se živí, jak si staví svá hnízda a zkusíme naslouchat ptačí řeči. Moudrá sova nám poradí, jak hledat cestu zpátky k domovu, abychom se ve světě kolem nás neztratili.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)

- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů, jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Země
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)

- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- spontánní hra
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- aktivity podporující sblížení dětí
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich

vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)

- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)

Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)

- zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládá překážky, hází a chytá míč, užívá různé náčiní, pohybuje se ve skupině dětí, pohybuje se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů (sluchově rozlišuje zvuky a tóny, zrakově rozlišuje tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišuje vůně, chutě, vnímá hmatem apod.)
- zvládá sebeobsluhu, uplatňuje základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (stará se o osobní hygienu, přijímá stravu a tekutinu, umí stolovat, postará se o sebe a své osobní věci, obléká se, svléká se, obouvá apod.)
- pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vnímá, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívá zkušenosti k učení
- vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- zachycuje a vyjadřuje své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- těší se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržuje herní pravidla
- chová se a jedná na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- chová se zdvořile, přistupuje k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, váží si jejich práce a úsilí
- pochopí, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlení se do třídy a zařadí se mezi své vrstevníky, respektuje jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- vnímá umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchá, sleduje se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotí svoje zážitky (řící, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- orientuje se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)

- osvojuje si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- má povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomuje si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

10. Integrovaný blok: Sluníčkový červen

Čáry, máry, ententýky,
poletíme do Afriky.
S dětmi svátek oslavíme,
v pohádce se zastavíme.
Se zvířátky zakrátko,
vykouzlíme slůňátko.
Honem domů nazpátky,
prázdniny jsou za vrátky.

Tematické části

1. Ententýky do Afriky, oslavíme svátek dětí

(Den dětí, národnosti)

2. Fantastická země zvířat

(cizokrajná zvířata)

3. Prázdninová dobrodružství

(těšíme se na prázdniny)

Charakteristika

Ve Sluníčkovém království se vydáme na výlet do světa plného kouzel a poletíme popřát dětem z celého světa k nejkrásnějšímu svátku. Prozkoumáme říši exotických zvířat, o kterých se dozvíme spousty zajímavých věcí a jako mávnutím kouzelného proutku se vrátíme zpátky domů, abychom mohli zažít další úžasná dobrodružství, která nás o prázdninách čekají.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitelka u dítěte podporuje)

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- poznávání jiných kultur
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka „učivo“ – co učitelka dítěti nabízí

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti

- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- aktivity podporující sblížení dětí
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

Očekávané výstupy = základ úrovně klíčových kompetencí (co se dítě naučí)

- zachovává správné držení těla
- zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládá překážky, hází a chytá míč, užívá různé náčiní, pohybuje se ve skupině dětí, pohybuje se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinuje lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladí pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobuje jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobí jej podle pokynu
- vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů (sluchově rozlišuje zvuky a tóny, zrakově rozlišuje tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišuje vůně, chutě, vnímá hmatem apod.)
- správně vyslovuje, ovládá dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- učí se z paměti krátké texty (reprodukuje říkanky, písničky, pohádky, zvládne jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- popíše situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápe prostorové pojmy (vpravo. vlevo. dole. nahoře. uprostřed. za. pod. nad. u. vedle mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok) orientuje se v prostoru i v rovině, částečně se orientuje v čase
- vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- prožívá radost ze zvládnutého a poznaného
- je citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- chápe, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- spolupracuje s ostatními
- respektuje potřeby jiného dítěte, dělí se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úkol s jiným dítětem apod.
- dodržuje pravidla her a jiných činností, jedná spravedlivě, hraje férově
- zachází šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vyjadřuje se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládá základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívá píseň, zachází s jednoduchými hudebními nástroji, sleduje a rozlišuje rytmus)

- orientuje se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- vnímá, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- osvojí si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

6.1 Projekty a programy

1. Děti na startu – celoroční projekt k rozvoji základní pohybové motoriky dětí

Charakteristika

Děti na startu je projekt, který zaštiťuje Český svaz aerobiku a fitness FISAF.cz. Je určen pro děti od 4 do 7 let, více i méně pohybově nadaných. Naše mateřská škola má čtyři odborně vyškolené trenérky, které pomáhají dětem rozvíjet základní pohybovou motoriku, koordinaci, obratnost, rychlost a sílu.

Více informací na webových stránkách:

www.detinastartu.cz

2. Dědečku, vyprávěj – celoroční projekt zaměřený na rozvoj mravní výchovy

Charakteristika

Projekt „Dědečku, vyprávěj“ je zaměřen na rozvoj mravní výchovy předškolních dětí za pomoci stejnojmenné knihy od Ladislava Špačka. Projekt je primárně realizován s nejstaršími dětmi, avšak ve zjednodušené podobě bude nabídnut i mladším dětem. Jeho cílem je děti seznámit s pravidly slušného chování a tato pravidla v nich ukotvit. Dále si projekt klade za cíl podpořit rozvoj předčtenářské gramotnosti a pozitivního vztahu ke knihám. Během školního roku budou realizovány tři týdenní bloky, kdy se děti seznámí s postavami dědečka a jeho vnučky Viktorky, vyslechnou příběhy z knihy a následně si vyzkouší pestré návazné činnosti.

3. Mluveníčko s opičkou – projekt primární logopedické prevence

Charakteristika

V rámci odpoledních aktivit budeme podporovat rozvoj řečových dovedností formou skupinové i individuálního setkávání jedenkrát do týdne. Klademe si za cíl podporovat jazykové a komunikativní dovednosti dětí formou her a dechových cvičení – relaxace, rozvojem slovní zásoby v komunitním kruhu, rozvoj kognitivních funkcí, grafomotoriky ve skupině, procvičování mluvidel, rozvojem ve fonetické i optické oblasti, prostorové orientaci, seriality a intermodality. Čtyři logopedické asistentky povedou skupinku dětí, které mají v individuální logopedické péči, děti dobře znají a můžou na děti konkrétně působit ve výchovně vzdělávacím procesu.

Předpokládaný časový rozsah: pravidelně 1x týdně ve stále skupině max. 5 dětí

délka odpoledního setkání cca 30 – 45.min.

Věková skupina:

2-4 roky na všech třídách v rámci pravidelné podpory komunikačních dovedností

5-7 let v předškolních třídách u vybraných dětí s potřebnou péčí

4. Když pastelky čarují, pohádky si malují - grafomotorický projekt

Charakteristika

Cílem projektu v rámci přípravy dětí předškolního věku na úspěšný vstup do základní školy je rozvoj pohybových schopností a zdokonalování hrubé a jemné motoriky. Učí se základním pohybovým dovednostem a prostorové orientaci, běžnému způsobu pohybu, hází a chytají míč, skáčou přes gumu, malují prstovými barvami, navlékají korálky, modelují, stříhají, učí se špetkovému úchopu, cvikům na uvolnění ramenního kloubu, správnému držení tužky, muchlání papírových kuliček atd.

Všechny uvedené projekty jsou podrobně zpracovány a jsou přílohou školního vzdělávacího programu.

7 Evaluační systém

7.1 Metody hodnocení

Kontrola se provádí dle rozpisu Kontrolní a hospitační činnosti.

Orientační kontroly se týkají běžného celodenního provozu MŠ – úklid všech prostor školy, estetika a výzdoba třídy, dokumentace tříd, pitný režim, stolování, hygienické návyky, sebeobsluha, dodržování času při pobytu venku, respektování individuálních zvláštností dětí, dodržování práv dítěte apod.

Hospitační činnost se týká plnění cílů daných Školním vzdělávacím programem a Třídním vzdělávacím programem, forem a metod práce.

7.2 Kritéria hodnocení

- 1) Úspěšné splnění mimořádného pracovního úkolu (organizace ozdravného pobytu, kulturní akce, výzdoba školy, akce nad rámec pracovní doby, získání mimořádných finančních prostředků).
- 2) Kvalita výchovně vzdělávacího působení učitelky.
- 3) Odborná znalost, využívá a hledá nové metody práce.
- 4) Osobní iniciativa a ochota spolupracovat.
- 5) Sebevzdělávání.
- 6) Spolupráce s rodiči – posilování pozice a pověsti školy v očích rodičů.
- 7) Vymýšlí a aktivně se účastní příprav a organizování akcí školy.

- 8) Spolehlivost – včasné a kvalitní plnění úkolů daných vedením školy.
- 9) Úroveň vedení dokumentace.
- 10) Spoluvytváří ve škole klima vzájemné důvěry a ohleduplnosti.

Nejvýznamnějším činitelem je **uznání práce a pochvala**. Příjemné pracovní prostředí ve smyslu atmosféry a pracovního klimatu. Možnost zvyšování kvalifikace a osobního růstu. Podpora nápadů a námětů a vytváření prostoru pro inovaci ze strany vedení školy. Spokojené děti, spokojení rodiče – potvrzení vlastní úspěšnosti v práci. Volná a otevřená oboustranná komunikace, která je založena na vzájemné důvěře. Samostatné myšlení a rozhodování.

7.3 Hodnocení dětí

Nutným předpokladem pro hodnocení dítěte je, aby učitelka zřetelně formulovala své cíle a záměry a také způsoby, jakými jich chce dosáhnout. Velice důležité je získat důvěru rodičů a zapojit je do tohoto procesu. Učitelky hodnotí denně v průběhu celého dne, okamžitě, když nastane určitý problém, předávají si zkušenosti mezi sebou, sledují vývoj dítěte a důležité záznamy zpracovávají v písemné formě. Dalším důležitým momentem je, aby si učitelky průběžně doplňovaly a rozšiřovaly své znalosti o vývoji konkrétních dětí a uplatňovaly tyto skutečnosti v praxi.

7.4 Metody hodnocení

- Vedení záznamů o dítěti.
- Měsíční hodnocení tematických celků nebo týdenní – co se povedlo, nepovedlo, proč.
- Pravidelné shromažďování kreseb a pracovních listů dítěte.
- Zpřístupnění všech prací dítěte, aby si je rodiče mohli prohlédnout.
- Spolupráce učitelek ve třídě, předávání aktuálních poznatků o dítěti.
- Spolupráce všech zaměstnanců školy.
- Třídní schůzky – 3x ročně.
- Individuální rozhovory učitelky s rodičem dítěte při každodenním setkávání, rodičům poskytnout radu nebo doporučit odborníka, který by vyřešil problém dítěte.
- Organizace společných akcí s rodiči, na kterých je viditelný výsledek činnosti jejich dítěte.

Evaluací systém a pedagogická diagnostika

Mateřská škola má svůj systém sledování, hodnocení a způsob záznamů pokroků dítěte. Je přehledný, smysluplný a účelný. Písemné záznamy, případně další doklady vypovídající o dítěti a jeho pokrocích jsou důvěrné. Učitelky je využívají ke každodenní práci – při tvorbě plánu pedagogické podpory nebo individuálně vzdělávacího plánu, pro komunikaci a spolupráci s rodiči. Na hodnocení výsledků vzdělávání se podílejí všechny učitelky.

7.5 Evaluace

Věcné podmínky

Co a jak: vyhodnotit materiální podmínky školy ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP.

Kdo: ZŘŠ, ŘŠ, pedagogické pracovnice.

Termín: průběžně.

Forma: plán nákupů a oprav, kontrolní činnost, jednání s ŘŠ.

Životospráva dětí

Co a jak: vyhodnotit dodržování životosprávy dětí ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP.

Kdo: ZŘŠ, ŘŠ, pedagogické pracovnice.

Termín: průběžně.

Forma: hospitace, kontrolní činnost, pedagogické a provozní porady.

Psychosociální podmínky

Co a jak: adaptace dětí, respektování potřeb dětí, klima školy.

Kdo: všechny pracovnice mateřské školy, ŘŠ.

Termín: průběžně.

Forma: ústně, pozorování, hospitace, pedagogické rady.

Řízení mateřské školy

Co a jak: vyhodnotit plnění úkolů vyplývajících z ročního plánu, úkolů z porad, klima mateřské školy.

Kdo: ZŘŠ, ŘŠ.

Termín: průběžně.

Forma: provozní porady, pedagogické rady, porady s vedením školy.

Organizační podmínky

Co a jak: vyhodnotit vhodnost a účelnost režimového uspořádání a organizace chodu, přijímání dětí, doba provozu, režim dne, stravování dětí, individuální potřeby dětí. Vyhodnotit dodržování směrnice ke stanovení výše úplaty za předškolní vzdělávání.

Kdo: ZŘŠ, ŘŠ, pedagogické pracovníce, provozní zaměstnanci, vedoucí školní jídelny, ekonom.

Termín: průběžně.

Forma: pedagogické a provozní porady, kontrolní činnost, porady zástupkyně ředitelky školy pro předškolní vzdělávání s vedením školy.

Personální podmínky

Co a jak: počty zaměstnanců, kvalifikovanost, zástupy, personální zajištění, kvalita výkonu práce všech pracovníků MŠ.

Kdo: ZŘŠ, ŘŠ.

Termín: průběžně.

Forma: ústně, hospitace, pedagogické rady, provozní porady, porady s vedením školy.

Spolupráce s rodiči

Co a jak: náměty rodičů k práci dětí, dotazníky pro rodiče a jejich vyhodnocení, konzultace s rodiči, schůzky „Rodiče vítání“, zapojení rodičů do společných akcí, vstupy do tříd, fotodokumentace společných akcí.

Kdo: ZŘŠ, pedagogické pracovníce.

Forma: písemně výroční zpráva, zápisy ze schůzek „Rodiče vítání“, ústně, prostřednictvím webových stránek.

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Co a jak: vyhodnocení plánů pedagogické podpory, individuálních vzdělávacích plánů, vhodnost pomůcek pro vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami, další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Kdo: ZŘŠ, pedagogické pracovníce, speciální pedagog, ŘŠ.

Termín: průběžně.

Forma: kontrola vyhodnocení PLPP, IVP, aktualizace seznamu kompenzačních pomůcek, kontrola plnění DVPP.

Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

Co a jak: vyhodnocení plánů pedagogické podpory, vhodnost pomůcek pro vzdělávání dětí se

speciálně vzdělávacími potřebami, další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Kdo: ZŘŠ, pedagogické pracovnice, speciální pedagog, ŘŠ.

Termín: průběžně.

Forma: kontrola vyhodnocení PLPP, aktualizace seznamu pomůcek pro vzdělávání dětí nadaných, kontrola plnění DVPP.

Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let

Co a jak: vyhodnocení podmínek vzdělávání dětí od dvou do tří let

Kdo: ZŘŠ, pedagogické pracovnice.

Termín: průběžně.

Forma: písemné záznamy individuálních pokroků každého dítěte, evaluace uplynulého integrovaného bloku, každodenní zápisy do třídní knihy, písemné pedagogické hodnocení dítěte, portfolia dětí.

Věcné podmínky

Co a jak: vyhodnotit materiální podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP.

Kdo: ZŘŠ, ŘŠ, pedagogické pracovnice.

Termín: průběžně.

Forma: plán nákupů a oprav, kontrolní činnost, jednání s ŘŠ.

Životospráva

Co a jak: vyhodnotit dodržování životosprávy dětí od dvou do tří let ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP.

Kdo: ZŘŠ, ŘŠ, pedagogické pracovnice.

Termín: průběžně.

Forma: hospitace, kontrolní činnost, pedagogické a provozní porady.

Tematický blok

Činnosti realizované v tematickém bloku učitelka hodnotí jak z hlediska souladu s rámcovým a školním vzdělávacím programem, z pohledu přínosu pro děti, což je nejdůležitějším aspektem a podkladem pro její další práci.

Co a jak: soulad TVP s plánovanou činností, naplnění stanovených záměrů v rámci vzdělávací nabídky, zájem dětí o dané téma, přínos pro rozvoj skupiny, reakce a spolupráce dětí, co se nepodařilo a proč, případná opatření do dalšího bloku.

Kdo: pedagogické pracovnice.

Termín: po skončení tematického bloku.

Forma, nástroje: poznámky k plánu, záznam do hodnocení plánu.

Soulad TVP a ŠVP

Co a jak: akce školy a koordinace s akcemi třídy, zapojení rodičů do činností ve třídě, bezpečnost, zdraví, klima, podmínky, organizace, metody a formy práce.

Kdo: pedagogické pracovnice, ZŘŠ.

Termín: po skončení integrovaného celku.

Forma, nástroje: ústně na pedagogické radě, přehledy o rozvoji dítěte, hospitační záznamy.

Vlastní pedagogická práce a klima školy

Co a jak: metody, postupy, dovednosti, znalosti, ověřování a aplikace nových poznatků, vzájemná pomoc a spolupráce pedagogických pracovníků, práce učitelek v praxi, jejich pedagogické kompetence.

Kdo: pedagogické pracovnice, ZŘŠ, ŘŠ.

Termín: v průběhu školního roku, dle akcí školy, hospitace, vzájemné hospitace.

Forma: diskuze s vedením mateřské školy, konzultace na pedagogických radách, osobní pohovory, hospitace.

Osobní rozvoj pedagogů

Co a jak: plán profesního rozvoje, rozvoj odborných znalostí a dovedností, vzdělávání, absolvované semináře, školení, studium, literatura.

Kdo: všechny pedagogické pracovnice.

Termín: dle termínů pedagogických rad, vzdělávacích akcí, seminářů.

Forma: přenos informací a předávání poznatků z DVPP, samostudia, diskuze.

V Litvínově dne 31. 8. 2021

Mgr. Hana Kašková
ředitelka školy